ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛОЙ XV СЪЕЗД НЭЭГДЭБЭ

МОСКВА, майн 17. (ТАСС). ВЛКСМ-эй XV съезд мүнөөдэр Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо нээгдээ. 23 миллион гэшүүдтэй комсомол өөрынгөө съездэдэ ороной бүхы нютагуудай түлөөлэгшэдые—4 мянга шахуу делегадуудые эльгээбэ. Дэлхэйн 72 ороной залуушуулай эмхинүүдэй түлөөлэгшэд съездэ ерээ.

Нүхэд Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ, Г. И. ВОРОНОВОЙ, А. П. КИРИЛЕНКЫН, К. Т. МАЗУРОВАЙ, А. Я. ПЕЛЬШЕГЭЙ, Н. В. ПОДГОРНЫН, М. А. СУСЛОВАЙ, А. Н. ШЕЛЕПИНЭЙ, В. В. ГРИШИНЭЙ, П. Н. ДЕМИЧЕВЭЙ, Д. Ф. УСТИНОВАЙ, И. В. КАПИТОНОВОЙ, Ф. Д. КУЛАКОВАЙ, Б. Н. ПОНОМАРЕВОЙ президиумдэ ерэхэдэнь, делегадууд болон айлшад нэрьемэ, удаан альга ташалгаар угтаба.

Совет арадай хүндэлэлдэ, КПСС-эй, тэрэнэй Центральна Комитедэй хүндэлэлдэ зал соо юрөөл табихань дуулдана.

Комсомолой Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь С. П. ПАВЛОВ ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй даалгабаряар съездые нээбэ. Советскэ Союзай Герой СССР-эй летчик-космонавт Алексей Леоновой ВЛКСМ-эй Улаан тугые залда асархадань, делегадууд, айлшад хүл дээрээ бодожо, шанга альга ташалгаар угтаа.

ВЛКСМ-эй XV съездэ ерэһэн залуушуулай аха дүү союзуудай хани барисаата залуушуулай эмхинүүдэй түлөөлэгшэдые, мүн Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерацинн, Студентнүүдэй уласхоорондын союзай түлөөлэгшэдые С. П. Павлов съездэ хабаадагшадай үмэнэһөө халуунаар амаршалба.

Делегадууд КПСС-эй Центральна Комитедэй Политбюрое ВЛКСМ-эй XV съездын Хүндэтэ президиумдэ ехэ баяртайгаар һунгаа.

Урда тээнь съездын президиум, секретариат, редакционно, мандатна комиссинууд һунгагдаад, съездын зүблэхэ зүйл баталагдаба.

Совет ороной залуу үеынхидтэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани халуун, зориг бадаруулма үгэ хэлэжэ хандахадань, делегадууд, айлшад удаан альга ташалгаар угтаа.

Комсомолой XV съездэ КПСС-эй ЦК-тай эльгээһэн амаршалгые Л. И. БРЕЖНЕВ уншаба. Зал соо дахинаа оваци боложо, бултадаа хүл дээрээ бодобод. «Ленин бидэнтэй!», «Ленин бидэнтэй!» гэһэн үгэнүүдые зал соо байгшад оло дахинаа дабтан хашхаралдаа.

Съезд зүблэхэ зүйлэйнгөө нэгэдэхи асуудалые хэлсэжэ эхилбэ. «ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй тоосоон, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр комсомолой бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэхынь тула ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь С. П. ПАВЛОВТА үгэ үгтэбэ.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 118 (11104) | 1966 оной майн 18, среда | Сэн 2 мүнгэн

САГ ГАМТАЙ

«Хабарай үдэр жэл тэжээдэг» гэжэ хэлсэдэг. Тиимэһээ мүнөө саг зуурыешье гээхэ гээшэ ехэ хохидолтой. Сагаа дэмы талаар гээнгүй, тарилгаа шанартайгаар хэхын тула «Эрдэм» совхозой дүрбэдэхи отделениин механизаторнууд ехэхэн оролдолго гаргана. Түрүүшын үдэрһөө борнойлго, хахалалга дээрэ трактористнууд П. Ф. Бурлаков, Б. С. Батуев, Э. Б. Будаев гэгшэд эршэмтэйгээр ажаллана. Тэдэнэр үдэр бүриингөө даабари эрхим шанартайгаар, үлүүлэн дүүргэнэ. Эндэ эртын тарилга дууһаха, дүтэлөө.

Р. ЦЫРЕНЖАПОВА.

ҮДЭЛМЭРИДӨӨ ЛЕНИНСКЭ
ҺО ГУРИМ НЭБТЭРҮҮЛХЭ

унизм байгуулгын зорилго-
дхаарза тон орёо, далайсаа-
үргэн. Эдэ зорилгонууд гүн-
дэм наукада, ороноймнай
рилгын хүсэнүүдэй ургалта-
эглэнэ, арад олониитын
үүсхэлдэ үндэһэлнэ. Тиигээд
дүүргэлгэ, табигдаһан зо-
удые түйлаха арга нүхэсэл
ябадал мүн лэ эрдэм наукын
һууритай байха ёһотой. Энэ
һууринь хүдэлмэриин ле-
ёһо гурим болоно.
-эй XXIII съезд бүхы пар-
мэнэ, бүхы партийна органи-
дай үмэнэ хүдэлмэриин ле-
ёһо гуримые хэрэг дээрээ
намгайгаар нэбтэрүүлхэ гэ-
рилго табиһан байна. Влади-
льич Ленинэй зохёоһон хү-
н коммунис ёһо гуримые
арти хододоо арьбажуулан
э, баяжуулжа байдаг. Хү-
н ленинскэ ёһо гурим гээ-
итическэ, экономическа бо-
өл культурын байгуулалтые
илхэ гүн удхатай эрдэм мүн.
лмэриин ленинскэ ёһо гури-
о илгаанууд гэбэл: ямар-
рэг шиидхэхэдээ эрдэм нау-
ндэһэлхэ, арад олониитын
үүсхэлые хододоо хүгжөөхэ,
й нягта холбоотой байха, хэ-
бүтээсэтэйгөөр, тодорхойгоор
а, дутуу дунданuудта эбсэ-
байха, ажабайдалһаа гээгдэ-
үшарһан юумэнүүдые орхи-
ха гэһэн удхатай. В. И. Ле-
удэлмэриин шэнэ, коммунис
имуудые зохёон хүгжөөхэдөө
лэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые
охоор дэлгэрүүлхэ, түйлаһан
ануудаа бодото дээрэнь зү-
сэгнэхэ, амжалтануудаараа
о эрьехэгүй, алгад урагшаа
й хэрэгтэй гэжэ ходоо тэм-
һэн. КПСС-эй ЦК-гай ок-
болон хойшонхи Пленумүүд
ис байгуулалтын шухалын
асуудалнуудые шиидхэлгын
э ёһоной тодо жэшээ харуу-
ленинскэ ёһо гуримууд КПСС-
II съездын бүхы хүдэлмэридэ
һань болоо.
ө манай ороной экономичес-
альна, соёл культурын хүг-
зорилгонуудай эли тодо бо-
эдэ зорилгонуудые дүүргэлгэ
ист бүхэнэй, советскэ хүн
үдэр бүриинь шухала хэрэг
байхада,—партийна, совет-
ахын, профсоюзна болон ком-
органуудай, бүхы кадрнуу-
дэлмэриин ленинскэ ёһо гу-
ые шудалалга эгээ шухала
мүн болоно. Эгээл нимэһээ
XXIII съезд болбол кадр-
шэлэн табиха, хүмүүжүүлхэ
е бүхы партийна, бүхы гү-
хэмжээндэ хүрэтэр үргэхэ
орилго табиһан байна.
унис партиин, тэрэнэй нюта-
тийна организацинуудай гай-
аша габьяань хадаа партий-
етскэ, ажахын болон бусад
рилэгшэдэй олон түмэн
дые, ажахын бэлигтэй хү-
эгшэдые, соёл культурын,
аукын ажал ябуулагшадые
хүмүүжүүлгэ болоно. Бу-
партийна организаци мүн
нгөө кадрнуудаар омогорхо-
эн эрхэтэй. Мүнөө томо томо
ленна предприятинуудые,
болон совхозуудые, эрдэмэй,
эй болон соёлой эмхи зур-
ые хүтэлбэрилжэ байһан бэ-
кадрнуудые ургуулһаниинь
бластной партийна органи-
габьяа. Е. П. Павленко,
Бурлов, К. П. Альцман, Р. Д.
, Г. Б. Баиров болон бусад
инженерһээ томо үйлэдбэ-
й хүтэлбэрилэгшэ хүрэтэр
Республика дотороо колхозно
озно олон хүтэлбэрилэгшэд
лна, тэдэнэй тоодо Социа-
лай Герой Ж. Б. Ванкеев,
А. П. Соковиков, Ц. С.
, А. Н. Мельников ба бусад.
хүдэлмэриин шэнжэ ёһонь
шэнэ юумэндэ дуратай, кол-
дтээ нягта холбоотой,
нүүдээ али зэргээр урма-
хүнүүдтээ энэрхэг, гэбэ-
уу һальхай, журам эбдэдэг
хатуу шанга байдаг юм.
йна хүтэлбэриин ленинскэ
мые хэлбэришэгүйгөөр бэе-
ябажа, манай областной
организаци партийна ор-
, бүхы партийна организа-
й харюусалгые болон үүр-
шэлүүлхэ хэрэгтэ анхара-
табижа байна. КПСС-эй
октябриин Пленумһээ хой-
н областной комитет При-
ка райкомой хүдэлмэриин
лые шэнжэлжэ согсолһон,
Захааминай райкомуудай
зүбшэн хэлсэһэн байна. Эдэ

комитедүүд өөрынгөө ажал ябуулгада нилээд олон һайн дүй дүршэл олоһон байха юм. КПСС-эй обком, жэшээлхэдэ, Прибайкальска райкомой хүдэлмэриие һайшаагаад, хүдэлмэриинь ёһо гуримые зүб гэжэ тоолоһон байна. Кадрнуудай тушаажа ябаһан хэрэгэйнгээ түлөө, партийна болон гүрэнэй журам наряар сахидаг болохынь түлөө харюусалгые дээшэлүүлдэг райкомууд, парторганизацинууд манда олон.

Хүдэлмэриин ленинскэ ёһо гурим шудалха гээшэ орёо, бэрхэ ябадал. Энээнэй тула саг үргэлжэ һуралсаха, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха, түрүү дүй дүршэл шудалха шухала. Ленинскэ ёһо гуримые шудалха гээшэ—мэдэхэ юумээрээ хизаарлангүй, харин урагшаа зорихо, шэнэ юумэ бэдэрхэ, туршалга хэхэ гэһэн удхатай. Гэбэшье, зарим партийна комитедүүд, зарим хүдэлмэрилэгшэд шэнэ асуудалнуудые шиидхэхэ болоходоо тээлмэрдэдэг, удаардаг, зүрхэгүй ябадал гаргадаг байна. Эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр хэхын орондо элдэб бүриин суглаа, зүблөө татаха, хэрэг бүтээсэтэйгээр, юумэ мэдэжэ хүтэлбэрилхын орондо «юрынхы» заабари үгэхэ ушарнууд мүнөөшье болотор зарим газарнуудта үзэгдэһөөр.

В. И. Ленинэй зааһан ёһоор хүдэлмэрилхэ гээшэ алибаа асуудалнуудые шиидхэхэдээ хамтынгаа хүсөөр хэхэ, зохёоһон хэмжээнүүдэй дүүргэлтын түлөө хүн бүхэн харюусалгатай байха гэһэн удхатай. Гэхэтэй хамта, хэдэ хэдэн райкомуудай, советскэ органуудай, ажахын организацинуудай хүдэлмэридэхи сэхэн дутуунь хадаа шиидхэбэриингээ дүүргэлтын хойноһоо муугаар хинаха ябадал, партийна болон гүрэнэй журамые наринаар сахихынь түлөө кадрнуудта шанга эрилтэ табидаггүй ушар болоно. Имагтал энээн дээрэһээ зарим предприятинууд, колхоз, совхозууд жэлһээ жэлдэ гүрэнэй даабари дүүргэдэггүй, тиихэдэ хүтэлбэрилэгшэдынь ямаршье харюусалга амасадаггүй байна. Нёдондо жэлдэ Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Улаан-Үдын болон бусад хэдэн аймагуудай зарим ажахынууд хартаабха болон овош тариха түсэбөө дүүргээгүй һэн. Тиихэдэ баһа мүнөө зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд элдэб шалтаг баряад, тарилгынгаа зарим даабаринуудые дүүргэхэ аргамнай үгы гэхытэй боложо байна. Имэ ябадалые тэсэжэ болохогүй байһаниинь элитэ. Шэнэ ёһоор түсэблэлгэ хэгдээд, тэдэнэй баталагдаад байхада, түсэб хадаа гүрэнэй удхатай, хуули болоно. Энээниие дүүргэхэгүй хүн гэжэ байха ёһогүй.

Хүдэлмэриин ленинскэ ёһо гуримай гол удхань хадаа кадрнуудые зүбөөр шэлэхэ ба хүмүүжүүлхэ ябадал болоно. Шалтагтай шалтаггүйгөөр хүдэлмэрилэгшэдые зандарха, хооһоор захирха, иишэ тиишэнь ябуулха ябадалай огто буруушаагдаад байһан мүнөө үедэ, кадрнууд бэедээ этигэжэ хүдэлмэрилдэг, бээ даанхай байдаг болоһониинь мэдээжэ. Гэбэшье, кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ нилээд дутагдалнууд бии байһаар. Ёһото шалтагаангүйгөөр хүдэлмэришэдые ондоо ажалда оруулха, нэгэ тээ найдабари харюулаагүй хүниие нүгөө ажалда эльгэхэ, зарим ажахынуудые кадрнуудаар бүхэжүүлхэ ябадалые удаарuулха жэшээнүүд мүнөөшье болотор үзэгдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой урдынь хүтэлбэрилэгшэд ажахыгаа хүтэлбэрилхэ ябадалые хангадаггүй байһаниинь үни мэдээжэ болоо һэн. Тиигэбэшье һаань, КПСС-эй Улаан-Үдын райком удаан сагта энэ асуудалые шиидхэнгүй байһан, тиигээд саашадаа бүри юумэнэй бүтэхэеэ болиходонь лэ шэнэ хүнүүдые энэ колхоздо эльгээһэн байна.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын дүрбэн һара үнгэрөө. Энэ үедэ нилээд юумэн хэгдээ. Ажахын бага бэшэ дүнгүүд бидэниие баярлуулна. Гэхэтэй хамта, урдаа байһан зорилгомнай өөрөө бүтэшэхэ, ямаршье бэрхэшээлнүүд дайралдахагүй гэжэ һанаха болоо һаа, тон буруу бэзэ даа. Орёо бэрхэ ажал хүдэлмэри бүтээхэ, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ шухала байна. Тодорхойлогдоһон зорилгонуудаа шиидхэхэ эгээ таатай арга нүхэсэл, зам харгы олохо шухала. Эдэ бүгэдые оножо абаха арга хадаа партийна хүтэлбэриин ленинскэ ёһо гуримууд болоно. Тиимэһээ хүдэлмэриин ленинскэ ёһо гуримые гүнзэгыгөөр шудалха гээшэ партийна органуудай, бүхы кадрнуудай шухалын шухала зорилго мүн.

ОСКВАҺАА МЭДЭЭСЭНҮҮД

ЕНТЫН ҮХИБҮҮДТЭ—ЭРХИМ ЛАГЕРЬНУУД

ЕНТ, майн 16. ТАСС-
). Город шадарай 17
агерь Ташкентын һураг-
юрын жэлэйхиһээ 3 не-
рид амаруулжа эхилээ.
хүдэлэлгын үедэ бүлэ-
эгээн ехээр хохидоһон

7 мянган үхибүүдтэ зорюулагдан эдэ лагерьнууд нээгдэбэ. Эдэнь город шадарай үзэсхэлэн һайхан газарнуудта: хадын гол горходой эрьедэ, ой модон соогуурхи дачануудта эмхидхэгдэнхэй. Түлөөһэгүй путёвконууд үгтөө.

ЛАОСОЙ ЕХЭ АЙЛШАД МОСКВА ЕРЭБЭ

ВА, майн 16. (ТАСС).
Союзда ерэжэ амарха
СССР-эй Верховно Соведэй
умһээ абаһан Лаосой дээ-
эм зэргэтэ король Шрисо-
Ваттхана, дээдэ хэргэм
хатан хаан ба принц Си
гэгшэд мүнөөдэр Душан-
Москва ерэбэ.

Лаосой, Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ хүндэтэ айлшадые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров болон бусад угтаа.

Барилга дээрэһээ мэдээсэлнүүд

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ—УЛААН ТУГ

Табан жэлэй түрүүшын хабар. Энэ хабарые бэлэдхэлтэйгээр угтахын тулада Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой механизаторнууд ехэ оролдолго гаргаа. Машина, зэмсэгүүдээ шанартайгаар заһабарилжа, ажалаа бүтээсэтэйгөөр эмхидхэжэ оробо. Тэдэнэй урда харюусалгатай зорилго табигдана. Эндэхид социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, тарилгын хүдэлмэриие богонихон болзортоо үнгэрэгэхэ, түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ гэлсэбэ.

Тус колхоз аймаг дотороо оро-һо тараа ехээр таридаг ажахы юм. Жэл бүри баян ургаса хуряана. Нёдондо ган гасууртайшье жэлэй тулаа һаа, бүхы таряалан дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 10 центнер ургаса абтаа. Орооһо тараанай баян ургаса ямар аргаар абтанаб? Агротехническэ заабаринууд наринаар сахигдана. Тэрэнһээ гадна, һүүлшын жэлнүүдтэ һайн үрэһэ хүрэнгэтэй болохын тула колхозой правлени анхаржа, бүхы полидоо сортовой үрэһөөр тарилга хэһэн байгаа. «Онохойская-9» сортын шэниисэ 3400 гектарта таригдана. Мүн нёдондо олохон гектар таряалан дээрэ минеральна утэгжүүлгэ хэрэглэгдэжэ, тэрэнэй ашаар гектар бүриһөө 2—2,5 центнер нэмэлтэ ургаса абтаа.

Мүнөө хабарай тарилгын үедэ 120 гаран механизаторнууд ажаллажа байна. Эдэнэр мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, энэ жэлдэ баян ургаса абахын түлөө тэмсэнэ. «Маяк» колхоздо хамта 4700 гектар орооһон таригдаха, тэндэһээ 54 мянган центнер ургаса абтаха юм. Энэнь нёдондонойхиһоо 10 мянган центнерээр ехэ болоно.

Табиһан энэ зорилгоёо колхозой механизаторнууд бэелүүлжэ шадаха байха. Яахадааб гэбэл, агротехникын түрүү заабаринууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Энэ хүдэлмэриие шадабаритай агрономууд Павел Васильевич Михалев, Аполлинария Харитоновна Копылова гэгшэд эрхилжэ байдаг. Нёдондо поли бүхэнэй газар шэнжэлэгдэжэ, агропаспортнууд зохёогдоһон байгаа. Таряалантай газар зүбөөр хубаарилагдадаг, ургаса ехээр үгэдэг ургамалнууд үрэжэл һайнтай газарта таригдана. Энэ хабар эртын орооһо тараанай ехэнхинь һайнаар элдүүрилэгдэһэн паар дээрэ таригдахань.

Бидэнэй эндэ ерэхэдэ, тарилгын хүдэлмэри эмхитэйгээр ябажа байба. Ажалай халуун хаһа ороод байхада, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Д. П. Болонев, парткомой секретарь нүхэр С. И. Павлов гэгшэд баһал поли дээрэ гаранхай.

Механизаторнуудай хэһэн ажалые шалгажа байна. Механизаторнууд ажалаа бүтээсэтэйгөөр эмхидхэхынгээ хажуугаар тарилгаяа шанартайгаар хэхэбди гэжэ уялга абаһан байна.

Мүнөө үедэ тракторист Юрий Киселевой агрегат мүрысөөндэ түрүү ябана. Тэрэнтэй сугтаа Яков Лощенков, Афанасий Редикальцев гэгшэд сеялщигүүдээр ажаллажа байдаг. Эдэнэр үдэр бүриингөө даалгабариие 150—160 процент дүүргэнэ.

Һаяхан механизаторнуудай суглаан боложо, ажалай дүн гаргагдаа. Тарилтын түрүүшын үдэрһөө хойшо түрүү ябаһан нэгэдэхи отделениин механизаторнууд колхозой правлени, парткомой дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шанда хүртэбэ. Мүнөө тус колхоздо 3270 гектарта орооһо тараа, тэрэ тоодо 2950 гектарта шэниисэ хэрээһэлүүлэгдэн таригдаа.

З. ТЭЛИН.

ИИГЭЖЭ АЖАЛЛАА ҺАА, БИРАГДАХАГҮЙ

Үглөөнэй 7 час. Гурбадахи бригадын полевой стан дээрэ ерэхэдэмнай нэгэшье хүн харагдабагүй. Тиигэжэ байтар хэдыхэн саг үнгэрһэнэй һүүлдэ үдэшын халаанда газар хахалһан гурбан трактористнууд машинаяа асаржа, горючи тоһо байдаг газарта тогтооно. Механизаторнууд Михаил Торопцев, Дмитрий Богидаев, Иван Сидинкин гэгшэд һуниндөө ажаллаад үглөөгүүрынь тракторнуудаа шалгажа, заһажа байна. Полевой станай дэргэдэ «ДТ-54» түхэлэй нэгэ трактор эзэгүй харагдана. Тэрээгээр һуниндөө хэншье ажаллаагүй.

Хабарай тарилгын түрүүшын үдэрнүүдэй ябажа байхада, полевой станай дэргэдэ тракторай миил байдагынь гайхалтай. Хойно мэдэхэдэмни, тэрээгээр нүхэр Малыгин ажалладаг байба. Яахадаа тэрэ үдэшын халаанда ажаллаагүйб? Иигэжэ тэрэнһээ асуухада: «плугнай эбдэрхэй» гэжэ харюусана. Шалгахада эбдэрһэншье юумэнь үгы, мөөрынь бага зэргэ заһагдаха байгаад, тэрэнь үнидэ бэлэн болгогдонхой, гансал плугтаа табихань хэрэгтэй байба. Энээниие хэхэдээ юу удаарахань һэм, 5 минутаһаа ехэ саг хэрэггүй. Имэ бага сага юумэнһээ трактор ажалланагүй бшуу. Хэрбэеэ энэ тракторай газар хахалалгада табигдаһан байбал, тэрэ һүни адагынь 8 гектар газар хахалагдаха һэн.

Үшөө ямар юумэн механизаторнуудай ажалые һаатуулнаб? Газар хахалалгые түргөөр ябуулха гэхэдэ, поли дээгүүр һолоомон хэбтэнэ. Тэндэнь газар гэдээгүй, хахалхада плуг эбдэрнэ. Харин иигэжэ тракторист Малыгинтай сугтаа ажаллажа байдаг нүхэрынь Владимир Сидинкин плугээ эбдэжэ ха юм. Энээн тухай бригадын бригадир нүхэр Переваловта колхозой правлениин зүгһөө хэлэгдэһэн байгаа. Ямаршье хэмжээ абтаагүй.

Мүн Бэшүүрэй «Дружба» колхоздо тарилгын үедэ сеялкэдэ һууха хүнүүд дуталдана. Энэ жэлдэ комбайнернууд И. И. Сизых, В. А. Богидаев гэгшэдые сеялкэшэд болгохо гэхэдэнь, ошожо үгөөгүй.

Иигэжэ хабарай тарилгые үнгэргэхэ болоо һаа, бирагүй байдал үзэгдэхэ бшуу. Мүнөө сеялкэнүүдэй агрегадуудые бүтээсэтэйгөөр ашаглаха шухала. Агротехническэ заабаринуудые наринаар сахижа, һайнаар ажаллаа һаа, Ара-Хэрээтын механизаторнууд тарилгаяа богони болзорто үнгэрэгэхэ аргатай.

Н. КУРТОШИН,
хүдөө бэшэгшэ.

ХЭЛСЭЭ ХЭЖЭ ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

КАИР, майн 16. (ТАСС). Советскэ правительственна делегациин толгойлогшо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ОАР-ай Президент Г. А. Насер хоёрой хоорондын хэлсээн майн 16-да Куббын ордон соо үргэлжэлөө. Эдэнэр СССР ОАР хоёрой хоорондын харилсаанuудта, мүн уласхоорондын мүнөөнэй байдалда хабаатай шухала асуудалнуудые хани ёһоной оршон байдалда зүбшэнэ.

Совет түхеэрэлгэнүүд Асуан эльгээгдэнэ

КАИР, майн 16. (ТАСС). Асуанай үндэр хаалтада зорюулан Советскэ Союзһаа эльгээгдэһэн түхеэрэлгэнүүдые тээнхэй совет судна Александриин портдо тогтоо гэжэ МЕН агентство мэдээсэбэ.

Эдэ түхеэрэлгэнүүд ойрын сагаар Асуан эльгээгдэхэ юм. Советскэ судна бусаха замдаа Арабуудай Нэгэдэмэл Республикаһаа Советскэ Союзда худалдаһан 2 мянга шахуу тонно рис, хлопок ашажа асарха байна.

КАИРАЙ УНИВЕРСИТЕДТЭ

КАИР, майн 16. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй Советскэ правительственна делегаци энэ орон доторхи эрдэм, соёлой түб газар болоһон Каирай университедтэ мүнөөдэр ошобо. Тэрэшэлэн Президент Гамаль Абдель Насер, ОАР-ай бусад хүтэлбэрилэгшэд эндэ ерээ.

А. Н. Косыгин, Г. А. Насер, советскэ делегациин гэшүүдые университедэй студентнэр тон хани халуунаар угтаба.

Университедэй олон мянган студентнэрэй үмэнэ Президент Г. А. Насер, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Арабай Социалис союзай генеральна секретарь Али Сабри гэгшэд үгэ хэлээ.

УЛАСХООРОНДЫН СЕМИНАР

МОСКВА. (ТАСС). Океан далайнуудта олзоборилго хэхэ уласхоорондын семинар Москвада нээгдээ. Энээндэнь Европын, Азиин, Африкын ба Латиин Америкын 25 оронойхид хабаадана.

Совет ехэ эрдэмтэд семинарта хабаадагшадые СССР-эй загаһанай ажахы шэнжэлдэг эрдэм наукатай танилсуулха, дэлхэйдэхи загаһанай ажахыда хабаатай асуудалнуудаар хэдэ хэдэн лекци уншаха байна. Хилын саанаһаа ерэһэн айлшад манай ороной загаһанай промышленностиин гол центрнүүдээр ябажа үзэхэ түсэбтэй.

ХҮДӨӨДЭ ХЭРЭГЛЭГДЭХЭ МАШИНАНУУДЫЕ ХАРАЛГА

Гадаадын оронуудтай соёлой харилсаа холбоо хэдэг СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитет, Худалдаа наймаанай бүхэсоюзна палата мүнөөнэй хүдөө ажахын машинанууд ба түхеэрэлгэнүүдэй уласхоорондын выставкэдэ зорюулан, совет, гадаадын журналистнуудай пресс-конференци майн 14-дэ Москвада үнгэргөө.

Худалдаа наймаанай бүхэсоюзна палатын президиумэй түрүүлэгшэ М. В. Нестерев, Тракторна, хүдөө ажахын машина бүтээлгын министр И. Ф. Синицын ба бусад журналистнуудтай уулзаба.

КОМСОМОЛ ЗАЛУУ НАҺАМНАЙ

Манай Совет ороной залуушуул, илангаяа комсомолшууд өөрынгөө съездэ бэлдэжэ эхилһээр үнинэй. Үсэгэлдэр, Москвада, Съезднүүдэй ордондо 23 миллион ленинскэ комсомолой гэшүүдэй түлөөлэгшэд сугларжа, саашанхи зорилгонуудаа зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. Мүнөө үргэн уужам Эхэ ороноймнай хото, хүдөөгэй комсомолшууд съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа дүүргэһэн тухайгаа, өөһэдынгөө түйлаһан амжалта тухай рапортнуудые съездээ мэдээсэжэ байнхай.

Улаан-Үдэ хотын комсомолшууд, залуушуул Ленинэй орденто гүрэнэй оперо, баледэй театрта сугларжа, Ленинскэ комсомолой XV съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ. Хотын комсомолшуудай энэ суглаанда уригдагшадай дунда буурал толгойтой болоһон, түрүүшын комсомолшууд, мэнэ һаяхан үнгэрһэн КПСС-эй XXIII съездын делегадууд бии. Хотын гурбан районой комсомолшууд сооһоо ВЛКСМ-эй Октябрьска районойхид эрхим һайн амжалта түйлажа, XV съездээ угтаба.

Трибунада ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын Октябрьска райкомой секретарь **Вячеслав Подлесный** гараба.

— Манай районой комсомолшууд болон залуушуул съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгаржа, хараалһан түсэбүүдээ болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Промышленна продукци үйлэдбэрилхэ дүрбэн һарын түсэб 104,8 процент дүүргэгдэһэн. Тиихэдэ 1,4 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдөө, — гээд тэрэ элидхэнэ.

Октябрьска районой предприятинуудай дундаһаа мяха-консервын комбинадай комсомолшууд, залуушуул ехэ амжалтатай. Эдэнэр түсэбһөө гадуур дүрбэн миллион баанха консервэ үйлэдбэрилжэ, арад зондоо бэлэглэһэн байна. Мүн эдэнэрэй үйлэдбэридөө ухаалан зохёолто, уралан нарижуулга шударгыгаар нэбтэрүүлһэнэй ашаар 3185 түхэриг мүнгэн арьбалагдаа. Коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэтэй нарин сэмбын фабрикын комсомолшууд түсэбһөө гадуур 13 мянган метр нооһон бүд, 2940 метр сэмбэ нэхэбэ. Энээнһээ гадна районой комсомолшууд болон залуушуул Хориин аймагай гүүртэ, отарануудай малшад, хонишодто 1000 хэһэг уран һайханай ном уудые суглуулжа эльгэбэ. Комсомолой съездын нээгдэхэ үдэр болотор 109 эрхим түрүү хүбүүд, басагад Ленинскэ комсомолой зэргэдэ абтаһан байна.

Районойнгоо комсомол-залуушуулай абаһан уялгаяа амжалта түгэсөөр дүүргэжэ, XV съездээ нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаһан тухай ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын Железнодорожно райкомой секретарь **Евгений Кореньков** нэрьемэ альга ташалган доро мэдээсэнэ.

Улаан-Үдын Советскэ районой комсомолшуудай түлөөлэгшэд комсомолой нэрэмжэтэ нэгэ электродвигатель, хэдэн мянгаад дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилөө. Эдэ бүгэдэ баяр баясхаланта мэдээсэлнүүд театрта сугларагшадай зүгһөө нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаба.

Удаан Ленинскэ комсомолой XV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн комсомолшууд болон залуушуул ВЛКСМ-эй городской комитедэй грамота, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа. Һүүлээрнь городой уран һайханай бүлгэмэйхид концерт харуулһан, фойе соонь духовой оркестрэй хүгжэм доро хатар наадан эмхидхэгдээ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

АМЖАЛТАТАЙ, БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

А. ХАХАЛОВ,
Буряадай АССР-эй ВерховноСоведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ.

СССР-эй дэлээдэхи зарлалай Верховно Соведые һунгаха һунгалта болотор оройдоол һара хүрэхэгүйхэн саг үлэбэ.

Гүрэнэй засаг түрын дээдэ зургаание һунгалга манай ороной нийтэ-политическэ ажабайдалда ехэхэн удха шанартай. Һунгалтануудай үедэ совет хүнүүд гүрэн түрынгөө доторой болон гадаадын политикые ээлэн ёһоор зүбшөн хэлсэдэг, ерээдүйнгөө зорилгонуудые тодорхойлдог, ажахын болон культурна байгуулалтын үндэһэн шухала асуудалнуудаар өөрынгөө дура зоригые дурадхал, захянууд дотороо элирхэйлдэг гээшэ.

Манай орон дотор һунгуулиин кампани түлэг ябажа байна. Энэ хадаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдһээ дашарамдан, ажалшадай политическэ болон ажал хүдэлмэриин аргагүй ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрнэ.

СССР-эй урда зарлалай Верховно Соведые һунгаһан сагһаа хойшо Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро түрэл оромнай арадай ажахы болон культурые хүгжөөлгэдэ асари ехэ амжалтануудые түйлаһан байна. Энэ үе соо манай ороной экономическа хүсэ шадал саашадаа ургаа, бэеэ хамгаалгань улам бэхижэв, совет хүнүүдэй ажана байдал улам һайжараа.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй турша дотор совет Буряад ороной экономико болон соёл культурадашье горитойхон хубилалтанууд болоһон. Эдэ жэлнүүдтэ республикын промышленностиин валовой продукци 39 процентээр нэмэһэн, ажалай бүтээсэ 26 процентээр дээшэлһэн байна. Олохон промышленна шэнэ предприятинууд ашаглалгада оруулагдаа, хүдэлжэ байгаашадынь шэнэдхэгдээ, ургадхагдөө. Тэдэнэй тоодо химиин түүхэй эд абаха «Татарский ключ» гэжэ томохон предприяти. Элхиин автозаһабарилгын завод. Холбоолжоной шулуу нүүрһэнэй карьер. Улаан-Үдын нооһо эхилэн болбосоруулдаг фабрика, Улаан-Үдын шэлэй заводой технологическа шэнэ лини, томо панельнэ гэрнүүдые бариха завод, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй хоёр завод, Улаан-Үдэдэ, Хяагтада хилээмэнэй заводууд, Улаан-Үдын ТЭЦ-тэхи шэнэ түхеэрэлгэнүүд болон бусад оролсоно.

Эрхүү—Улаан-Үдэ хоорондохи электро-дамжуулгын ехэ вольттой лини ашаглалгада оруулагданхай. Тэрээнэй эсэстэ республикамнай Сибириин нэгэдэмэл энергосистемэтэй холбогдоо.

«Электромашина», «Теплоприбор», судна барилгын, Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын-механическа заводууд болон бусад предприятинуудые шэнэдхэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Улаан-Үдын локомотиво-вагон заһабаририлгын завод тепловозууд, электровозуудые заһабарилдаг болобо. Модо бэлэдхэхэ, шарэхэ талаар «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай шадал хүсэниинь 1 миллион үлүүтэй кубометрээр дээшэлээ. Республикын предприятинуудай гаргадаг промышленна эд хэрэгсэлнүүд ороной хэдэн олон хизаар, областьнуудта, хилын саанахи олохон оронуудта эльгээгдэнэ.

Республикын хүдөө ажахын ургалтаараа промышленностьтай жэшэбэл, һүүлэй жэлнүүдтэ зарим тэды гэтлэжэ ябабашье, хэлбэришэгүйгөөр хүгжэһэн байна. Республикын колхоз, совхозуудта тарилгын талмай ургадхагдөө. Газар тарялангай культура болон мал ажалай ашаг шэмэ үндэлгэ дээшэлээ. Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй турша дотор орооһото ургамалнуудай тарилгын талмай 112 мянган гектараар ехэ болгогдоо.

Энэ хугасаа дотор түрэндэ таряа худалдалга 1,8 миллион гаран пүүдээр, һүн—296 мянган центнерээр, мяхан—36 мянган центнерээр, үндэгэ худалдалга 7 миллион гаран хэһэгээр нэмэв. Хүнгэн промышленностиин үнэтэй шухала түүхэй эд—нооһо абалга, болон худалдаалга элбэгжэбэ.

Республикын хүдөө ажахын материальна түшэг түлгүүринь нилээд бэхижэв. Колхоз, совхозууд эмхидхэлэй, ажахын талаар яһала хүлэржөө. Колхозникуудай ажал хүдэлмэриин мүнгэн түлөөһэн дээшэлээ. Колхоз, совхозуудай олохон түрүүшүүл, мэргэжэлтэд, партийна, советскэ болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Советскэ Союзай орден, медальнуудаар шагнагдаба. Тэдэнэй гурбаниинь Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө. Энэнь республикын хүдөө ажахын амжалтануудые элирхэйлнэ.

Гэбэшье хүдөө ажахыдамнай шиидхэгдээгүй үсөөн бэшэ асуудалнуудай бии байһаниие далдалжа болохогүй. КПСС-эй XXIII съездын болон ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула хүдөө тосхоной ажалшад, партийна болон советскэ эмхи зургаанууд нютаг нютагуудтаа оролдосотой шударгыгаар хүдэлхэ болоно. Тиихэдээ газар тарялангай болон мал ажалай культурые дээшэлүүлхэ, ороoһо, мяха, һү болон хүдөө ажахын бусад продукцинуудые ехээр абаха, нийтын газарнуудые болон техникые шадамараар ашаглаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ болоногдоно гээшэ ааб даа.

Парти болон правительствын захяа заабаринуудые бэелүүлхэ зуураа, ажалшадай материальна ажана байдалые саашадань һайжаруулха талаар республикын партийна болон советскэ органууд олохон хэмжээнүүдые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байнхай. Тэрээнэй ашаар туһаар, жэшээнь, үнгэрһэн дүрбэн жэлэй турша дотор миллион үлүүтэй квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүд, хэдэн арбаад һургуули, клуб, кинотеатр, хүүгэдэй болон эмнэлгын эмхи зургаанууд, магазинууд, столовонууд ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха предприятинууд баригдаа. Мүн энэ үе хугасаа доторрозничо эд бараанай эрьесэ 24 процентээр нэмээ.

Республика доторнай эрдэм наука, арадай гэгээрэл болон элүүрые хамгаалга саашадаа хүгжөө, национальна маягтай аад, социалис удхатай соёл культура сэсэглэн һалбараа. Манай багахан республика дотор юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудта 180,6 мянганһаа үлүү үхибүүд һуралсана. Республикын түсхай дунда болон дээдэ һургуулинуудта 30 мянга гаран оюутан эрдэм мэргэжэл шудална, тэрэ тоодо вузуудта 14 мянга тухай хүнүүд, профтех-һуралсалай училищинуудта 6 мянган хүнүүд хэшээл гарана. Урда һунгалтын үеынхидэ орходоо һурагшадай тоо 37 мянган хүнөөр нэмэнхэй. Богонихон саг болзор соо Буряадай комплексно эрдэм-шэнжэлэлгын институт эрдэмэй горитойхон гуламта боложо шадаһан, СССР-эй Наукануудай Академиин Сибирьтэхи отделениин филиал болгогдоһон.

Республикамнай юрэнхы дээрээ ехэхэн амжалтануудые түйлаа. Гэбэшье шэнэ табан жэлэй турша дотор экономико болон соёл культураа саашадань хүгжөөхэ талаар Буряад ороной ажалшад бүри ехэ юумэ хэхэ, бүтээхэ байна.

Республика дотор табан жэл соо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1,5 дахинһаа үлүүгээр, промышленностьда ажалай бүтээсэ 32 процентээр нэмэхэ юм. Энэ шэнэ табан жэлэй үедэ байгаалиин айхабтар ехэ баялигуудые, тодорхойлбол, ашагта малтамалнуудые, ургэн ехэ ой модо ашаглаһанай, мүн хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөһэнэй үндэһөөр республикын үйлэдбэриин хүсэнүүд саашадаа ургаха юм.

Уридшалан хараалагдаһанай ёһоор, шэнэ табан жэлэй турша дотор резино-техническэ хэрэгсэлнүүдэй завод. Гусиноозерск хотодохи ГРЭС-ые барилга эхилхэ юм. Баунтын аймагай Молодежно һуурин шадархи хризотил-асбест ашаглахын тула туршалгын уурхай тэндэ байгуулагдажа, тэрэнь эсэстээ горнорудна комбинат болгогдохо. Мүн Түгэнын шулуу нүүрһэ абалга захалха. Холбоолжоной баялигууд улам үргэнөөр ашаглагдаха юм. Сэлэнгын целлюлозо-картонно комбинадай түрүүшын ээлжээн болон Хяагтын шулуу болбосоруулха фабрика ашаглалгада оруулагдаха.

Улаан-Үдэдэ хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд—трикотажна болон оёдолой томо фабриканууды, гуталай комбинат, кондитерска фабрикые барилга эхилэгдэхэ. Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын гаргадаг продукци улам ехэ болохо.

Барилгын индустриин промышленность саашадаа нилээд ургаха. Түмэр бетон хэрэгсэлнүүдэй, силикатна болон улаан хирпиисын заводууд баригдаха. Шэлэй заводто витринын шэлэй болон шэл утаһанай цехүүд түхеэрэгдэнхэй.

Табан жэлэй турша дотор «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудта модо бэлэдхэлгын хэмжээн 1,5 шахуу миллион кубометрээр ехэдхэгдэхэ. Тайрагдаһан газар дээрэнь ой модо болбосоруулгын хэмжээн мүн лэ дээшэлхэ. Модон болон харуулай зэмгооһон плитэнүүдые гаргалга, мүн гидролизно спирт үйлэдбэрилгэ эхилхэ.

Энергетикэ улам түргэнөөр хүгжэхэ. Тэрээнэй хүсэниинь Улаан-Үдын ТЭЦ-ые улам хүсэжүүлһэнэй, Сэлэнгын целлюлозо-картонно комбинадай дэргэдэхи ТЭЦ-ые болон Гусиноозерско ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээе ашаглалгада оруулһанай эсэстэ улам ехэ болохо юм. 5 мянга гаран километр зайда электро-дамжуулгын ехэ вольттой лини татахаар хараалагдана.

Түмэр замай Улаан-Үдэдэхи отделени шэнэдхэгдэжэ эхилхэ, тиихэдээ электрын жүдхэлгэдэ сүм орохо юм.

Шэнэ табан жэл соо промышленна, ажаһуудалай, культурно-ажаһуудалай ба хүдөөгэй барилгануудта капитальна һомололго хоёр дахин ехэ болохо.

Хүдөө ажахын талаар гэхэдэ, тэрээнэй бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ, газар тарялангай болон мал ажалай продукт абалгые нилээд дээшэлүүлхэ болонобди.

Район болон ажахы бүхэн дотор хараалагдаһан табан жэлэй түсэбэй ёһоор республика дотор хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэ табан жэлэй турша дотор 32 процентээр, тэрэ тоодо ороoһо таряа абалга 38 процентээр ехэ болохо. Мүн мяха абалга 28—30 процентэһээ бага бэшээр, һүн—30—32 процентээр, нооһон—28—30 процентээр, үндэгэн—30—32 процентээр элбэгжэхэ. Тэрэшэлэн ороoһо таряа саашадань бүри ехээр абахын, нийтын мал үсхэбэрилэн олошоруулхын, мал ажалай ашаг шэмэ, тэрэ тоодо мяха болон нооһо абалгые ехээр абадаг болохын тула бүхы хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхэ байна. Хонин ажалые саашадань хүгжөөхэ, малай үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэриие нарижуулха, тэжээлэй бааза бэхижүүлхэ, уһалалга болон хатаалга хүгжөөхэ талаар онсо анхарал хандуулагдаха юм. Гахай болон шубуу бүри олоор үсхэбэрилэгдэхэ.

Эдэ бүгэдын ашаар туһаар колхоз болон совхозуудай экономико һайжарха, тэдээнэй олзонь дээшэлхэ, хүдөө тосхондо ажаһуугшадай ажал хүдэлмэриин түлөөһэн дээшэлхэ, үйлэдбэриин болон культурно-ажаһуудалай барилга үргэнөөр эрхилэгдэхэ.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй турша дотор болоһон хубилалтанууд болон ерээдүй сагта шиидхэхэ зорилгонууд тухай бүхы һунгагшадта ойлгуулжа үгэхэ шухала.

Тэрэшэлэн һунгалтын үдэр дүүгаа үгэхэеэ байһан депутадта кандидадайнгаа ажал ябуулга тухай һунгагша бүхэн тодо һонороор мэдэхэ ушартай.

СССР-эй Конституциин болон СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй эрилтын ёһоор манай республика дотор һунгуулиин кампаниие үнгэргэхэ талаар хэдэн хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэбэ. Союзай Соведтэ болон Национальностнуудай Соведтэ һунгаха окружной һунгуулиин комиссинууд саг болзор соогоо байгуулагдаа. Тэдэнэр ажаллажа эхилэнхэй. Мүн саг болзор соогоо һунгуулиин участогууд байгуулагдаа һунгуулиин участково комиссинууд баталагдаа. Һунгагшадай список табиха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Бүхы комиссинууд һунгуулиин документацяар түгэс хангагдаа.

Республика доторнай Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ һунгалтын урда тээхи суглаанууд ехэ эмхитэйгээр, ажалшадай ехэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда үнгэрбэ. Мүнөөнэй һунгалтанууд урда һунгалтануудһаа ямар илгаатайб гэхэдэ, оронойнгоо засаг түрын дээдэ органдо 13 бэшэ, харин 14 түлөөлэгшэдөө эльгээхэ байнабди. Энэ юун дээрэһээ шалтагаалааб гэхэдэ, СССР-эй Верховно Соведэй урда һунгалтын үеынхидэ орходоо республикын хүн зоной тоо нилээд олошороо. Ушар тиимэһээ Союзай Соведтэ һунгаха Сэлэнгын һунгуулиин 379-дэхи шэнэ округ байгуулагдаа бшуу.

Республикымнай ажалшад депутадта кандидадуудаар парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдые нэрлэхэһээ гадна, Эхэ оронойнгоо ашаар туһада эрхим һайнаар ажаллажа байһан—эрхимэй эрхим хүбүүд басагадаа дэбжүүлээ. Тэдэнэй тоодо Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй түрүү хүдэлмэришэн Б. З. Поздеев, түрүү механизатор Зэдын аймагай Оёорой совхозой тракторист-комбайнер Г. Д. Машеев, Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой ахалагша хонишон Б. Ж. Тодорхоева, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай слесарь-заһабарилагша Д. И. Немочин, Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Т. Ф. Иванова, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, һаяхан Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Ж. Б. Ванкеев, Бэшүүрэй аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой солото свёклошон Е. М. Павлов, оперо, баледэй театрай солист, СССР-эй арадай артист Л. П. Сахьянова гэгшэд ороно. Тэрэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай зэргэдэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев, СССР-эй транспортна барилгын министр Е. Ф. Кожевников, республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ К. Л. Барьядаев, инженер С. И. Исаев, КПСС-эй Хориин райкомой нэгэдэхи секретарь Б. Т. Аюров, Забайкальска сэрэгэй округые командалагша генерал-полковник Д. Ф. Алексеев гэгшэд тоологдоно. Тэрэшэлэн РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Эрхүүгэй һунгуулиин 10-дахи округто СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Яснов нэрлэгдээ юм. Тус округто Эрхүүгэй, Шэтын областьнууд болон манай республика ороно гээшэ.

Республика дотор һунгалтын урда тээхи суглаануудай боломсоор ехэ бата нэгэдэлэй оршон байдалда һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөнүүд зарлагдажа үнгэрһэн. Тэндэ хүдэлмэришэдэй, колхозникуудай болон алба хаагшадай түлөөлэгшэд сугларжа, депутадта дэбжүүлэгдэһэн хамтын кандидадууд тухайдаа үгэеэ ойлголсоһон, хөөрэлдэһэн байна. Тиихэдээ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта нэрлэгдэһэн кандидадуудые нэгэн дуугаар дэмжэн һайшаажа байһан тухайдаа тэдэнэр өөр өөрынгөө коллективүүдэй үмэнэһөө зүблөөнэй трибуна дээрэһээ мэдээсэһэн, КПСС-эй XXIII съездэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ ажалай шэнэ амжалтануудые түйлажа, һунгалтын үдэрые угтаха тухай уряалһан байха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай ажалшад бүхы һунгагшадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан хандалгада харюу болгон, Коммунис партияа, тэрээнэй ленинскэ Центральна Комитедые совет арад зонтоёо нэгэн хамта нягтаар тойрон жагсаһанаа, Эхэ орондоо хизааргүй дуратай байһанаа элирхэйлнэ.

Һунгуулиин кампани мүнөө үедэ шэнэ шатадаа оробо. Депутадта кандидадуудай түлөө агитаци эхилбэ. Һунгуулиин участогууд эгээ мүнөө партийна болон советскэ органуудай бүхы эмхидхэлэй болон нийтэ-политическэ ажал ябуулгын гол гуламтань болобо. Тиихэдээ бүхы агитпунктнуудта, клубуудта, улаан булангуудта болон агитталмайнуудта, хөөрэлдөөн, элидхэл, лекци болон уулзалганууд үдэр бүри үнгэргэгдэхэ ушартай. КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые тайлбарилга, бүхы һунгагшадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан хандалга, кандидадууд тухай ойлгуулга нийтэ-политическа болон пропагандистска хүдэлмэриин үндэһэ һууринь болохо байна.

Ажахын болон культурна байгуулалтада ажалай ехэ амжалтануудые түйлажа, СССР-эй Веховно Соведтэ һунгаха һунгалтые республикын ажалшадай угтаха байһаниинь, промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин талаар хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэдэнэй мүн бүхы хүсэ шадалаа бүрин гүйсэдөөр элсүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

ЮРЫН СЭРЭГШЭҺЭЭ ГЕНЕРАЛ ХҮРЭТЭР...

ТҮНХЭНЭЙ аймагай Саянай совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, алба хаагшад, тус аймагай «Сибиряк», мүн Ахын аймагай «Коммунизм» колхозуудай гэшүүд һунгалтын урда тээхи өөһэдынгөө хамтын суглаанууд дээрэ Буряадай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Түнхэнэй һунгуулиин 524-дэхи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Забайкалиин сэрэгэй округэй командалагша генерал-полковник **Дмитрий Федорович Алексеевые** нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн юм.

Түнхэнэй 524-дэхи округой һунгуулиин комисси тус округһоо Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдахын тулада нүхэр Алексеев Дмитрий Федоровичые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абажа, һунгуулиин бюллетеньдэ оруулһан байна.

Дмитрий Федорович Алексеев 1902 ондо Архангельска областиин Онежскэ районой Ворзогоры тосхондо түрэһэн хүн.

1914 ондо, арбан хоёр наһатайдаа, Дмитрий Федорович паруснэ онгосын матросоор ажаллажа эхилһэн юм. 1919 ондо һайн дураараа Улаан Армиин албанда ошожо юрын солдадһаа эхилээд, генерал-полковник хүрэтэрөө алдарта дайшалхы замаар ябажа байна.

Граждан дайнай үедэ сагаан гвардеецүүдэй, басмачуудай, англиин эзэмдэгшэдэй урдаһаа эсэргүүсөн, олон байлдаануудта хабаадалсаа.

Нүхэр Д. Ф. Алексеев 1926 ондо Советскэ Союзай Коммунис партиин гэшүүндэ абтаһан.

1938 ондо Фрунзын нэрэмжэтэ сэрэгэй академи дүүргээ. Эсэгэ ороноо хамгаалган дайнай үедэ сэрэгэй соединенинүүдые командалагшын тушаалда ябажа, Дмитрий Федорович немецко-фашистска сэрэгүүдые Западна, Центральна, Белорусска фронтнуудта һамна бута сохилгодо эдэбхитэйгээр хабаадаһан, шэн зоригтой, ехэ шадабаритай военначальник байһанаа харуулһан байна.

Эхэ оронойнгоо урда габьяатай байһанайнгаа түлөө Дмитрий Федорович Ленинэй хоёр орденоор, Улаан тугай дүрбэн орденоор, Улаан Одоной, Суворовой нэгэдэхи, хоёрдохи шатын, Кутузовай нэгэдэхи шатын орденуудаар болон дайшалхы медальнуудаар шагнагданхай.

Дайнай һүүлээр нүхэр Д. Ф. Алексеев СССР-эй обороны министерствэдэ хүтэлбэрилхы тушаалда ябаһан, оронойнгоо сэрэгэй олон округуудай командна постнуудта томилогдоһон. 1960 онһоо хойшо Забайкальска сэрэгэй округой командалагшаар ажаллана.

Сэрэгэй хэрэгэй ехэ дүй [illegible]шэлтэй байһан тула Дмитрий Федорович Алексеев сэрэгэй һурал[illegible]лые нарижуулан хүгжөөхын, с[illegible]рэгшэдэй дайшалхы хүсые, һа[illegible]лэмжые улам дээшэлүүлхын тү[illegible]лөө бүхы хүсэ шадалаа гарга[illegible] бүхы сэрэгшэдые һайнаар хүм[illegible]жүүлхын түлөө холодоо оролдо[illegible]

Нүхэр Д. Ф. Алексеев нийты[illegible] хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хаба[illegible]дадаг, ажалшадай депутадуу[illegible] районой, городой, областиин Сов[illegible] дүүдтэ оло дахин һунгагдаһа[illegible] КПСС-эй XXII, XXIII съезднүү[illegible] делегадаар һунгагдаһан байна. Мү[illegible]нөө СССР-эй зургаадахи зарлал[illegible] Верховно Соведэй депутат, КПСС-эй Шэтын обкомой бюрогой [illegible] шүүн юм.

Нүхэд һунгагшад! Коммунис[illegible]нууд болон партийна бэшэ хүнү[illegible]дэй хамтын кандидат Дмитрий Федорович Алексеевай түлөө д[illegible]гаа үгэгты!

КОМИССИИН ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

Улаан-Үдэ хотодо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Буряадай АССР-эй һунгуулиин комиссиин зүблөөн һаяхан болобо.

Комиссиин тус зүблөөн дээрэ һунгалтада бэлэдхэлэй болон тэрээние үнгэргэхэ тухай хэдэн асуудалнууд зүбшэгдэбэ. Республикын харьяата газар дээрэ байгуулагдаһан һунгуулиин участогуудай тоонууд, һунгуулиин участково комиссинуудай бүридэл тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй эмхидхэлэй таһагые даагша Е. Г. Матушор элидхэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые бүридхэлдэ абаһанай дүнгүүд тухай Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Буряадай АССР-эй һунгуулиин комиссиин секретарь А. Б. Бардонов, һунгагшадай списогүүдые табилгын дүнгүүд, мүн списогүүдтэ оруулагдаһан һунгагшадай тоо тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь Л. П. Сабуров гэгшэд мэдээсэл хэбэ.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын бэлэдхэл тухай Загарайн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. С. Санжимитыпов, Баунтын аймгүйсэкомой секретарь А. Г. Пушкова гэгшэд элидхэбэ.

Республикын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо Ц. Д. Дашабалов, Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ А. А. Именохоев зарим ОРС-нуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ һунгалтада бэлэдхэлэй болон һунгалтые үнгэргэлгын үедэ республикын ажалшадые худалдаа наймаанай талаар улам һайнаар хангаха тушаа ямар хэмжээнүүдые абажа байһан тухайдаа һунгуулиин комиссиин зүблөөн дээрэ мэдээсэбэ.

Һунгуулиин участково комиссинуудые электрохолбооной арга хэрэгсэлнүүдээр хангаха тухай республикын хэлхеэ холбооной управлениин главна инженер Д. Д. Дашинимаев элидхэбэ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар зохихо шиидхэбэринүүд абтаа.

АГИТПУНКТЫН ГАЛНУУД

Эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэхэ үдэр болотор орой-доол һарашье хүрэхэеэ болибо. Хаа хаанагүй һунгалтын хүдэлмэри гол анхаралда табигданхай.

Мяха-консервын комбинадай хорин гурбадахи һунгалтын участогай агитпункт соо орходо. һаруул сэбэр, хамаг юумэниинь хуу һуури байрадаа, газетэ болон элдэб янзын журналнууд таг дээгүүр дабхайлдан харагдана. Эндэ ажалай һүүлээр һунгагшадай һонирхомоор юумэн яһала элбэг. Үдэшэндөө агитпункт соо бүришье һаа дуутай шуутай болодог. Юуб гэхэдэ, энэ комбинадайхиднай өөһэдынгөө дундаһаа эрхим ажалшанаа, слесарь-заһабарилагша Владимир Иванович Немочиниие гүрэн түрынгөө дээдын зургаанда һунгахаяа, июниин 12-ые хүлеэжэ байнад. Һунгалтын участогта дүшэ найман эдэбхитэй агитаторнууд айл бүхэндэ ойлгууламжын хүдэлмэри болоод, Коммунис партиин XXIII съездын материалнуудые тодорхойгоор хөөрэжэ үгэнэ. Агитпунктын сонхоор гэрэлтэһэн гал үдэшэ орой болотор унтарнагүй. Эндэ элдэб һони һонин лекцинүүд уншагдана. Майн 12-то үнгэргэгдэһэн уласхоорондын байдал тухай лекциие хүн зон ехэ һонирхожо шагнаа. Үшөө гоё һайхан концертэшье эдэ үдэрнүүдтэ табигдана.

Эндэ һаяхан мяха-консервын комбинадай Соёлой ордон бүри өртүүр галаа толоргоо бэлэй. Гоёор хубсалһан эдэ шадарай зон мэгдэн тэбдэн, соёлойнгоо байшан руу субана.

Үдэшын найман час... Ендэр дээрэхи президиумэй столые эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, ажалай түрүүшүүл, тэрэ тоодо эрхим түрүү ажалшан, уралан нарижуулагша, коммунис ажалай ударник, депутадта кандидат Владимир Иванович Немочин гэгшэ[illegible] лэй һуубияа эзэлхэдэнь, зал [illegible] һуугшад халуун альга ташалга[illegible] угтаба. Врач Хальбаева, спирт[illegible] заводой хүдэлмэришэн Хайдуко[illegible] гэр барилгын комбинадай дирек[illegible]тор Гусятинский болоод башэшье олон һунгагшад халуун үгэ Владимир Иванович тухай хэлэ[illegible] һүүлээрнь арад зонойнгоо «за[illegible]са» болохоёо байһан комбинадай[illegible] суута хүбүүн болоҗо, бага баһа[illegible] даха түлгардахаяа һанабашье, ал[illegible] хэдэйнгөө, һунгагшадайнгаа, [illegible] үндэр хайрала дэбжүүлһыень м[illegible] дүүнаар бэе дээрээ хүлеэжэ аба[illegible] тэдэнэйгээ этигэл найдабаринь хаанашье ябахадаа үнэн зүр[illegible] һөө сүм дүүргэжэ ябаха тухай[illegible] мэдүүлээ.

Энэ һунгуулиин участогай [illegible]рүүлэгшэ нүхэр Артемов, сек[illegible]тарь Сешенко болоод агитпункт[illegible] даагша Н. Банзаров гэгшэд [illegible]хи ажалаа һайнаар табинхай.

Мүнөө үедэ һунгагшадай тоо бү[illegible]ридхэлгэ шалгагдажа байна.

Советскэ районой доловод[illegible] һунгуулиин участок багшанар[illegible] мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ инсти[illegible] соо юм. Эндэхи агитпункт соо [illegible]лэ хамаг түхеөрэлгэнь дүүрэн[illegible]

— Һунгуулиин бүхы дүрим[illegible] ёһоор лэ ажалаа ябуулжа дүүр[illegible]тээд байнабди. Агитаторнууд[illegible]шье һанаһан соомнай ажалла[illegible] байна. Майн арбан хоёрто һуна[illegible]шадайнгаа список суглуул[illegible] дүүргээ гээшэ һэн хабди. Мү[illegible] энээн дээрээ багашаг ажалтай [illegible]лэ, хүдэлжэ байнабди. Һун[illegible]лиингаа һайнаар үнгэрхын [illegible]лөө, гарта һабартаараа оролдо[illegible]мнай дамжаггүй,— гэжэ һун[illegible]лиин участогай секретарь [illegible] В. М. Меженов манда мэдүүлэ[illegible]

Д-Р. ГОМБОДОРЖИН[illegible]

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Энэ жэл Колымада нилээд олон сулгы алтан олдоо. Зураг дээрэ: «Северовостокзолото» гэжэ нэгэдэлэй түбэй конструкторска бюрогой инженер Николай Замяткин, тус нэгэдэлэй научно-техническэ библиотекын директорэй орлогшо Галина Родина гэгшэд сулгы алтануудые хаража байна.

ТАСС-аэй фотохронико.

«Түрүүшын гэрэй һуури табяад, нарһанда таблица хадахабди» гэжэ мэдээжэ дуун дотор дуулагдадаг. Львовско областьдо баригдажа байгаа Яворовско горнохимическэ серын комбинадай хүдэлмэришэд городоо «Янтарный» гэжэ нэрлээ.

ТАСС-ай фотохронико.

Шэнэ түхэлэй «Запорожец» гэжэ автомобиль мүнөө һүүлшынгээ шалгалта гаража, хэр эбдэрсэгүй бүхэ байһанаа туршуулжа байна.

Машинын доторхи зэлдэгэр уужам, кабинынь шэлэй талмай һураггүй ехэ болонхой. Шэнэ түхэлэй «Запорожецто» агаараар һэрюусүүлэгдэдэг, 4 целиндртэй, 27 моринной хүсэтэй двигатель тодхогдоо. Зураг дээрэ: «Запорожец» ЗАЗ-966 гэжэ автомобиль.

АПН-эй фото.

Эхэ ороноймнай залуушуул ВЛКСМ-эй XV съездые нэрэтэй турэтэйгөөр угтаба. Манай республикын залуу хүдэлмэришэд, һурагшад, студентнэр ажалдаа, һуралсалдаа амжалта туйлажа, съездые угтаха гэжэ мүрысөө, оролдоошье. Түйлаһан амжалта тухайгаа съездэдэ элидхэнэ. Железнодорожно транспортын техникумэй олон студентнэр һайнаар һуралсажа, комсомолой съездые угтаба. Зураг дээрэ: техникумэй һурагшад нэгэ хэшээлээ үнгэргэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Таниие ямараар ханганаб?

НЮТАГАЙ СОВЕТ БА ХУДАЛДАА НАЙМААН

Худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай ажал хүдэлмэриие нютагай Советүүд саг үргэлжэ хинажа, ударидажа байха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, нютагай Советүүдэй һунгалтын үедэ һунгагшадай зүгһөө оруулагдаһан захяа дурадхалнууд соо худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудые шэнээр үргэдхэн байгуулха, тэрэнэй ажалые һайжаруулан, арад зоной хангамжые эрид дээшэлүүлхэ тушаа заагдажа, тэдэниие бэелүүлхэ талаар олон хэмжээ ябуулганууд хараалагдаһан байна.

Ажалшадай эдэ эрилтэнүүд табигдаха ёһороол табигдаһан, яаха аргагүй зүб, ажабайдалтай холбоотой асуудал. Энээниие нютагай Советүүд, тэдэнэй саг үргэлжын комиссинууд өөһэдынгөө хиналта, анхарал доро байлгаха ушартай. Энэ талаар Улаан-Үдэ городой Советскэ районой Советэй гүйсэдкомой хүдэлмэри һайшаалтай. Тус Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Минеев район доторхи худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие ударидаха, тэдэнэй ажалые һайжаруулгада нилээд эдэбхи үүсхэл гаргана, олониитые элсүүлэн, бодото туһаламжа үзүүлнэ. Гүйсэдкомой худалдаа наймаанай хэрэг эрхилһэн штатна бэшэ таһагай, саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэреэр дамжуулан, наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай ажалда хиналта бэелүүлдэг байна.

Райсоведэй гүйсэдкомой үүсхэлээр байгша оной нэгэдэхи квартал соо һургуулинуудай буфедүүдэй ажал шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудыень гүйсэдкомой заседани дээрэ хэлсээд, тэдэниие зайсуулха талаар столовонуудай трестые уялгалһан тогтоол абтаһан юм. Тиигэжэ һургуулиин хүүгэдэй эдеэ умданай хангамжа һайжаруулагдаа.

Мүн мэтэ һарада хотын эдеэ хоолой айлнуудые наймаалдаг магазинуудай хүдэлмэриие олониитын инспекторнуудай хүсөөр шалгажа үзэхэдэ, олохон магазинуудай ажалда нилээд һүрхэй дутагдалнууд элирүүлэгдэһэн. Жэшээлхэдэ, № 5 магазинай наймаалагша Редькина гэгшэ ажалшадта шэрүүнээр хандадаг, муу шанартай, нойтон аад.сэбэр бэшэ саахар худалдаһан байгаа. Теэд гомдолой дэбтэртэ энээн тушаа хоёр удаа бэшэгдэбэшье тус магазинай директор нүхэр Кулябина ямаршье хэмжээ абаагүй байгаа. 10-дахи магазинай наймаалагша заһабарилагдаагүй шэгнүүрээр бараа табижа, килограмм бүридэ 5 грамм дутуу хэмжэдэг байһан. Энээн тухай эд хэрэглэгшэдэй гаргаһан гомдолдо магазинай директор Попова нэгэшье харюу үгөөгүй байгаа. Иимэрхүү дутагдалнууд тус районой магазинуудаар олон элирүүлэгдээ.

Олониитын инспекторнуудай шалгалтаар тодорһон эдэ дутагдалнуудые баһал райсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Гүйсэдкомой гэшүүд, олониитын түлөөлэгшэд хотын Советскэ районой худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүдэлмэридэ бии алдуу эндүүнүүдые эрид шангаар шүүмжэлжэ, тэдэ дутагдалнуудые зайсуулха, саашадань гаргуулхагүй байха тушаа горпищеторгын хүтэлбэрилэгшэдтэ хатуу эрилтэ табиһан байна.

Тиигэжэ арад зоной хэрэглэмжэдэ анхаралгүй, хайша хэрэг ажалтай хүнүүдтэ хатуу хэмжээн абтаһан юм.

Нютагай Советэй гүйсэдком ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжые һайнаар хүсэлдүүлхын хойноһоо эдэбхи анхаралаа табижа байха уялгатай ха юм даа.

Д. КОЛМАКОВ,
«Буряад үнэн» газетын олониитын таһагай гэшүүн.

МАЙ—КОМСОМОЛОЙ ҺАРА

Борис ПАСТУХОВ.
ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь

Комсомолой үг түүхэ холбоото олон шатануудтай юм. «Комсомолшууд гражддан дайнда мордобо...», —гээд хөрөөд онуудай үеын комсомолшууд дуулалдадаг байгаа. Мүнөө «Дардам үргэн харгы замууд даллана», «Һубаряа олон ракетэнүүд алас холын ододто абаашахал бидэниие, нүхэдүүд». —гэһэн дуунуудые манай хүбүүд, басагад хаа хаана дуулалдажа ябадаг гээшэ.

Аян замууд тухай, алас холын ниидэлгэнүүд тухай совет залуушуул дуулалдадаг. Алхам алхамаар, шата шатаар коммунизмын оройн өөдэ ходо дабшажа ябаһан халаа эдэнэр тиигэжэ дуулалдана бшуу.

Мүнөө КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүд хүбүүд, басагадые бүри гайхамшаг шэнэ ажал хэрэгүүдтэ уряална. Партиин, комсомолой съезднүүдэй хүндэлэлдэ габшагай ажалай вахтада жагсаһан залуу ажалшад өөһэд хоорондоо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Шэнэ патриотическа үүсхэлнүүд тухай, залуушуулай эдэбхи тухай мэдээсэлнүүд үдэр бүхэндэ абтадаг.

Витебскын комсомол басаган Мария Душкевич табан жэлэйнгээ түсэб дүрбэн жэлдэ дүүргэхэб гэнхэй. Радио-хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг заводой зуугаад хүбүүд, басагад тэрэнэй жэшээе һайшаан абаһан байна. Эстониин комсомолшууд хүдөөдэ габшагай барилга хэхэ хоёр жэлэй тэмсэл дэлгэрүүлхэ тухай соносхоо. Узбекистанай 500 эдэбхитэд аян замда гарахаар бэлдэжэ байна. Эдэнэр Кара-Калпакида рис үргүүлхэ шэнэ совхозуудые эмхидхэхэ юм.

Иимэ мэдээсэлнүүд ходол орожо байдаг. Үнгэрэгшэ долоон жэл соо комсомолой бэелүүлһэн ажал хэрэгүүдтэ КПСС-эй XXIII съездын үгэһэн үндэр сэгнэлтэ, партиин этигэл найдабари залуушуулые улам зоригжуулна. Мүнөө партимнай шэнэ тэмсэлдэ уряална. Тиин залуушуул табан жэлые өөрынгөө гол хараа түсэб болгон соносхоо.

Табан жэлэй даабари дүүргэхэ гээшэ коммунизм байгуулгын замаар манай общественые дабшуулха, совет хүнүүдэй материальна хангалтые, соёл болбосоролые дээшэлүүлхэ, Эхэ оронойнгоо экономическа, өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые улам ехээр бэхижүүлхэ гэһэн удхатай гээд хүбүүд, басагаднай һайн мэдэнэ. Шинии хэһэн ажал бүгэдэ арадай ехэ хэрэгтэ хубита болохо гэжэ мэдэрхэдээ, ямар хүндэтэй, баясхалантай гээшэб!

Ороной бүхы газар нютагуудһаа залуушуулай дүрбэ мянга тухай түлөөлэгшэд майн 17-до Москвада сугларжа, хэһэн бүтээһэн хэрэг ажалайнгаа дүн сэгсэлхэ, үнгэрһэн жэлнүүдэйнгээ амжалта бэрхэшээлнүүдые шэнжэлэн хараха, саашадаа бэелүүлэгдэхэ түсэбөө хараалхань гээшэ.

23 миллион гэшүүдтэй комсомолой түлөөлэгшэд суглархаа байна. XIV съездһээ хойшо үнгэрһэн саг соо 15 миллион гаран совет хүбүүд, басагад Залуушуулай Ленинскэ Коммунис Союзай гэшүүд болоһон байна. Энэнь ВЛКСМ-эй түүхэдэ эгээн олоороо комсомолдо ороһон ушар болоно. ВЛКСМ-эй нэрэ хүндын үргаһые, үргэжэ ябаа үетэнэй ажабайдалда тэрэнэй дүүргэдэг үүргын дээшэлһые эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Яахадаа залуушуул иимэ олоороо комсомолдо ороноб? Юундэб гэхэдэ, тэрэниие политическэ эмхимнэй гэжэ харана бшуу.

Үшөө гуша наһа хүрөөдүй ябаһан 209 залуу депутадууд мүнөө Совет засагай дээдэ зургаанай—СССР-эй Верховно Советэй гэшүүд болоод, ороноо ударидалсажа байдаг. Эдэмнай юрын лэ комсомолшууд ха юм.

Һүүлэй дүрбэхэн жэл соо миллион хахад комсомолшууд Коммунис партиин зэргэдэ абтаһан байна. ВЛКСМ-эй гэшүүд байһан, 23 наһа хүрэһэн залуушуулыел партида абаха гэжэ XXIII съезд дээрэ, КПСС-эй Уставта оруулагдаһан хубилалта соо хэлэгдэнэ. Энэ ушар комсомолой политическэ нүлөөнэй хэлбэришэгүй үргэжэ байһыень, партиин халаан, тон түрүүшын туһалагша, суртальые дэлгэрүүлэгшэ байһыень харуулна. Тиигэжэ коммунизм байгуулагшадай ниитэ жагсаал соо үхибүүдынь эсэгэнэрэйнгээ бэелүүлжэ байһан хэрэг ажалые үе залгуулан абана ха юм. Энээн тухай ирагуу һайхан дүүн зохёогдонхой. Энээниие Севастополь хотын залуу маляр Иван Жучков зохёоһон байна.

«Н. Островскиин залуудаа буулгуулһан фото-зурагые харахадаа, Павка, манай үе саг хүрэтэр мэндэ ябаагүйшни, мүнөөнэй залуушуулые хараагүйшни ямар харамтайб даа гээд һанаандаа оруулнаб».—гэжэ Братскын ГЭС-эй мэдээжэ барилгашан Борис Гайнуллин дэбтэр соогоо бэшэһэн байна. Тэрэ үндэртэ дүүлидэг барилгашан ябатараа, байсын оройһоо унажа, хэбтэри үбшэн болобошье, бригадынгаа гэшүүн зандаа үлэнхэй юм.

Совет арадай, Коммунис партиин революционно, дайшалхы ажалай һайхан заншалнуудта үнэн сэхэ, социалис Эсэгэ орондоо инаг дуратай байхаар залуушуулые Ленинскэ комсомол хүмүүжүүлнэ. Нёдондо гурба миллион үлүүтэй хүбүүд, басагад Эсэгэ ороноо хамгаалгын, граждан дайнуудай харгынуудаар ябажа хараһан юм. Эдэ аяншалгануудай һүүлээр манай ороной хото, тосхонуудаар, тулалдаанай болоһон газарнуудаар, дайшалхы алдар солын гуша мянган музей, таһалга, булангууд, зургаа мянга тухай дурасхаалай шэнэ хүшөөнүүд, мемориальна самбарнууд бии болгогдонхой. «Поиск», «Корчагинец», «Романтик» гэхэ мэтын эдиршүүлэй патриотическа олон клуб байгуулагдаа. Брестые хамгаалагшадай һүүлшынгээ амисхал хүрэтэр тулалдаһан Зүүн фортын ташаланда Баатарнуудай сэсэрлиг тарилгаа. Энэ зүүн хөһэг залуу хуһад, клён, липэ, дуб модод һуулгагданхай. Эдэ модод дээрэ үсөөхэн үгэтэй бэшэгүүд һиилэгдэнхэй. Хаанаһаа асарагдаһан үрэжэлтэ хүрьһэндэ эдэ мододой үндэһэн һуулгагдааб гэжэ тэдэ бэшэгүүд тайлбарилна. Тиигэжэ эдир залуу халаан баатар эсэгэнэрэйнгээ дурасхаал зүрхэндөө мүнхөөр хадагалжа ябахые тангариглаһан байна.

XIV съезд дээрээ совет залуушуулай абаһан бүхы гол уялгануудай дүүргэгдэһэн тухайда һаяшаг Ленинскэ комсомол партидаа, арадтаа элидхээ. Комсомолшуудай, залуушуудай эдэбхитэ хабаадалгатайгаар дэлхэй дээрэхи эгээн томо гидроэлектростанциин—Братска ГЭС-эй барилга дүүргэгдэжэ байна. Тон шэрүүн ударилтай тайга соогуур Саянай һалаануудай дундуур Абакан-Тайшет гэжэ 700 модо ута зайн галай утаһан татагдаа, домнонууд, мартенүүд, заводуудай шэнэ цехүүд баригдаа. Бухара-Урал гэжэ газопровод татагдаа. Комсомолшуудай эрхилһэн бүхэсоюзна габшагай барилгаар хамта дээрээ 750 промышленна үйлэдбэри ашаглалгада оруулагдаа.

Комсомолой эмхинүүд оронойнгоо шухала шухала шэнэ барилганууды шефтээ абаад, арадай ажахы хүгжөөхэ, хэрэгтэ ашатай туһатайгаар хабаадалсана. Энэнь залуушуулай ажабайдалда ехэхэн һургаал боложо үгэнэ.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада комсомолой путёвкоор һайн дураараа 450 мянган хүбүүд, басагад оронойнгоо шэнэ барилгануудта ошонхой. Тэдэнэй дундаһаа 200 мянганиинь Зүүн, Хойто зүгэй барилганууд дээрэ хүдэлнэ. Тайга соо, мүн талада Братск, Амурск, Нижне-Камский, Дивногорск, Шелехов гэдэг «комсомольско» городууд, посёлогууд баригдаа. Тэндэ ажаһуугшад дунда зэргээр 25 наһатай юм. Манай орон дотор барилгашанай мэргэжэлшье ехэнхидээ залуушуулда хамаатай мэргэжэл болонхой. Ленинскэ комсомолой зэргэдэ миллион шахуу барилгашад—комсомолшууд бии. Мүнөө манай бүхы ажабайдалда — промышленностьдо, хүдөө ажахыда, барилга, транспорт дээрэ, эрдэм-шэнжэлгын, соёл болбосоролой хүдэлмэридэ залуушуулай хабаадалсаагүй газар гэжэ олдохогүй. Промышленностиин хүдэлмэришэдэй хахадынь, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй 40 процент тухайнь залуушуул болоно.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ВЛКСМ дэлхэйн бүхы түрүү залуушуулай үмэнэ хүндэтэй болонхой. Ленинскэ комсомол өөрынгөө интернациональна уялга дүүргэжэ, социалис оронуудай аха дүү союзуудтай хамтадаа эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ дааха байдалай, социализмын түлөө тэмсэжэ байһан бүхы арадуудые дэмжэнэ. Дэлхэйн залуушуулай 1200 эмхи комсомолтой хани халуун барисалтайгаар хүдэлдэг. Вьетнамда американхидай хэжэ байһан муухай дайе совет залуушуул эрид буруушаана. Вьетнамай патриодуудта үдэр бүриин туһаламжа үзүүлнэ.

Жараад оной үеын залуушуул эрдэмээрээ, үүсхэл эдэбхеэрээ, соёл болбосоролоороо үнгэрэгшэ үеын комсомолшуудһаа һурагүй үлүү мааб даа. Мүнөө комсомолшуудай 55 процентнь дээдэ дунда эрдэмтэй юм. ВЛКСМ-эй зэргэдэ миллионһоо дээшэ инженернүүд, техникүүд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бии.

* * *

...Дүрбэн жэл—комсолой түүхэдэ бишыхан болзор. Теэд энэхэн хугасаадашье совет залуушуулай алдарта баатарнуудай тоодо шэнэ нэрэнүүд нэмэнхэй. Тэдэнэй дундаһаа олохон хүбүүд, басагад XV съездэдэ ерэбэ.

(АПН)

Р Е Д А К Ц И Д А   Е Р Э Һ Э Н   Б Э Ш Э Г Ү Ү Д Һ Э Э

ҮЙЛСЫН ҮЕРҺӨӨ ЗАЙСУУЛЫТ

Дунда Харлан гэжэ тосхоной дундуур нарихан горхон урдан гарадаг юм. Зундаа энэ горхон ямаршье гэм зэмэгүй юумэдэл өөрынгөө аяар шолшогонон урдадаг. Тиихэдэ үбэлдөө... үбэлдөө декабрь һараһаа эхилээд, һабаһаа халижа, бүхы тосхониие шахуу мүльһөөр хушажархидаг. Хабар дулаан болохолоор, тэрэ мүльһэниинь хайлажа, айлнуудые үһан абадаг, онгосоор тамарха саг ердэг.

Энэ үерэй үедэ хүнүүд мэгдээд, гэмэрэлдээд, үһанай шоморжо, хуурай болоходо, саашань хэмжээ абадаггүйнь харатай. Хожомоо энэ усалһаа зайсахын тула эгээ мүнөө сагта хэмжээ абаха шухала гэжэ һанагдана. Тиихын тула тосхонһоо холохонуур трактораар ханааб малтажа, горхые урадхуулха хэрэгтэй.

Охин Булагай совхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгые хүсэндэнь хүргэжэ, тосхоной зондо туһаламжа үзүүлхэ бээзэ.

С. ДАМБАЕВ.

Бэшүүр.

Михаил Александрович Ермаков ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг хүн. Мүнөө тэрэ Брянск тосхондохи «Буржелезобетон» нэгэдэлэй № 3 филиалда эмхидхэгдэһэн марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуулиие хүтэлбэрилдэг. Тэрэнэй хэшээлнүүд ходоодоо һонирхолтойгоор үнгэргэгдэдэг юм.

Нүхэр Ермаков мүнөө предприятиингаа хүдэлмэришэдэй дунда партиин XXIII съездын материалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Зураг дээрэ: пропагандист ээлжээтэ хэшээлдээ бэлдэжэ байна.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

ХОДОЛ ЕРЭЖЭ БАЙГЫТ

Мухар-Шэбэрэй аймагай Культурын байшангай дэргэдэхи агитколлектив хабарай тарилгын үедэ колхоз, совхозуудай хээрын станууд дээгүүр ябажа, һонирхолтой концерт, наада харуулна. Һаяхан тус коллектив 10 үдэрөөр хүдөө гараа. Концертнэ программада ород, буряад дуунууд, хатар, наада, шог ёгто үгэнүүд бии. Һаяхан Суулгын совхозой Алташын 6-дахи бригадын стан дээрэ ерэжэ, үдын эдеэлэлгын үедэ механизаторнуудта һонирхолтой концерт харуулаа. Концертын урда тэз райкомой пропагандист нүхэр Ц. Д. Дымбрылов лекци уншажа, сугларагшадые ехэтэ һонирхуулаа.

— Буряад, ород дуунай ирагуу гоёхон аялга ажал хүдэлмэриингөө хоорондуур шагнажа байха гээшэ хэды гоё һайхан гээшэб даа,—гэжэ хөөрэһэн бригадир Нима Цыренович Цыбанов баяртай.

Тарилгын түрүүшын үдэрһөө нормоёо үлүүлэн дүүргэжэ ябаһан В. Намжилов, В. Кузьмин, Ф. Мулагалиев, Ф. Гильметдинов гэгшэд сэдьхэлээ ханаңги.

— Ходол ерэжэ, зугаа наада табижа байгыт, эсэһэнэйшье мэдэхэгүй хаража, һонирхожо байхалди,—гэлдэһээр газаашаа гарачад.

Агитколлективэй зам үшөөл ута. Совхоз, колхозуудай бригада олон ха юм. Механизаторнуудта ажал хүдэлмэридэнь амжалта хүсөөд, артистнар аян замдаа морилоно.

Р. ДОРЖИЕВ.

МАЛШАДАЙ ГОМДОХО ЗҮБ ЛЭ

Могсохоной хоёр зуугаад үрхэтэ айлай ехэнхи хубинь горхоной саада бэедэ һуудаг, ажалладаг байха юм.

Теэд иимэ олон зониие гансахан магазин хангана, тэрэ мүртөө холо таһархай, эд бараагаар ходо дутамаг байдаг. Чисаанын сельпоһоо ерэһэн бараан, хамаг һайниинь барандаа шахуу Булагай, Үлзытын, Михайловкын лавкануудта сасагдаад, үлдэгшыень манай эндэ эльгээдэг гэжэ тэндэ ажаһуугшад ходо гомдол гаргажа байдаг. Энэнь яһала зүб. Үнэхөөрөө сельпоһоо лавкануудта эд бараа, эдеэ хоолой зүйл эльгээхэдээ али магазин хэдэн пайщигуудтайб, хүн зонойнь тоо ямар бэ гэжэ боломжолдоггүй, ехэнхи ушарта тала танилай талые харана ха гэжэ Могсохон хотоной голой саана һуугшад гомдол гаргажа, Чисаанын сельподо бэшэһэн юм. Ажалшадай гомдолдо харюу үгтөөгүй, хангамжашье тэрэ хэмдээ байһаар.

Ш. ЦЫБАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Хориин аймаг.

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ АЯН ЗАМ

Нигериин журналист Джозеф КУРТИСАЙ хөөрөөн

Энэ хүнэй ажабайдалай эгээн шухала зүйлынь амгалан байдалай түлөө тэмсэлэй аян зам болонхой.

Энэ аяншалгаһаа зоригжонхой, хүсэл эрмэлзэлээр нэбтэрэнхэй түрэл Нигеридээ бусажа ерэдэг. Москвада гү, али Хельсинкидэ, Варшавада гү, али Хиросимада хараһан үзэһэн тухайгаа абьяас ехэтэйгээр хөөрэжэ ородог. Дайнда эсэс табихын түлөө, Нигериин эб найрамдал хамгаалгын советые тойрон жагсаһан элдэб үзэлтэй, олониитын элдэб зэргэтэй хүнүүдэй урда үгэ хэлэдэг. Энэ хүнэймнай нэрэ—Джозеф Куртис.

Конго (Леопольдвиль) болон Вьетнамда эзэрхэг түримхэйшүүлэй добтолгые болюулха, Куба болон Доминиканска Республикын эрхэ сүлөөе хамгаалха гэһэн эрилтэтэйгээр Нигериин хэдэн зуугаад элитэ хүнүүдэй—улас түрын, олониитын ажал ябуулагшадай, засаг баригшадай, саньаартанай багшанарай, профсоюзай эдэбхитэдэй, журналистнуудай, врачнуудай—гар табилгатай мэдүүлгын эндэхи газетэдэ тунхаглагдахада, тэрээн доро «Джозеф Куртис, эб найрамдалай Нигериин совет» гэһэн гар табилга байгаа һэн.

Би Джозеф Куртистай урдань оло дахин уулзаһан байнаб. Теэд тэрэнэй ажабайдал тухай, угаа нэтэрүүгээр уратшаа шармайн ябаһан энэ зам яагаад һунгаһан тухайнь бүри һаяхан лэ мэдэжэ абааб.

Куртис 1920 ондо Нигериин эртэ урдын Бенин хотодо үгытэй таряашанай бүлэдэ түрөһэн байгаа. Джозефэй эсэгэ наймаашан болохо оролдолго гаргаад, панкаруудтажа, һөөргөө хүдөө нютагаа бусаха баатай болоһон. Теэд хүбүүгээ эрдэм номдо һургахын түлэ ехэхэн оролдолго гаргаа һэн.

Колониин эрхэ байдалда эдир Джозеф һуралсалаа саашань үргэлжэлүүлхэ аргагүй байһан юм. Зэрлиг шунахай һабараараа бүхы орониие бажуугаад байһан «Юнайтед Африкен компани» гэһэн заводой хүдэлмэришэн болоо бэлэй.

Залуу африканец шангашаг хүн байшоо. Хүдэлмэришэдэй дунда «үгэ тараһаһайнь» түлөө тэрэниие заводой зонхилогшод зэмэдэ хабаадуулаа һэн. Теэд айхабтар бэрхэ хүдэлмэришэн байһан хадань, ажалһаань гаргажа шадабагүй. Тиигээд лэ тэрэниие гартаа оруулха гэжэ заводой эзэд шиидээ бшуу. Һайн салинтай үндэр тушаалда Куртисые дэбжүүлбэ. Теэд Куртис өөрынгөө зангые хубилгаагүй.

1951 ондо Джозеф Куртис журналист болоо һэн.

Хойто жэлынь «Совьет уиклп» газетын нэгэ номер олдожо уншаба. Тэрээн сооһоо Советскэ Союздахи ажабайдал тухай хэлэгдэһэн байгаа. Тэрэ газетэ уншаһаар Куртис олон юумэ бододог болобо. Ажабайдалыень хубилгаһан газетые Куртис мүнөөшье эли тодоор һанадаг.

Тиихэ үедэ Англиин колонизаторнууд СССР тухай һайн һураг суу Нигериин зоной дунда тарашахагүйн тула ехэхэн оролдолго гаргадаг байгаа. Марксис литература хоригдонхой, совет ном уншаһан хүн түрмэдэ хаагдаха байгаа.

Теэд Джозеф Куртис элдэб аргаар хэрэгтэй номуудаа олодог, түрүү үзэлтэй хүнүүдтэй бэшэг бэшэлсэдэг һэн. Совет орон ошожо үзэхэ гэжэ шабшэдэг бэлэй. 500 фунт мүнгэ суглуулаад, 1958 ондо Джозеф Лондон ошохо, тэндэһээ Брюсселеэр дайража, Советскэ Союз ябашаха гээд шиидэбэ.

— Теэд харгыдаа Брюсселъдэ удааршооб,—гэжэ Куртис хөөрэнэ.—Юун болооб гэхэдэ, Брюсселъдэхи Уласхоорондын выставка дээрэ Совет павильон байгаа бшуу. Хараһан үзэһэн юумэмни намайе гайхуулаа. Үглөөгүүр эртэ павильондо ерэжэ ородог үдэшэ орой гаража ошодог һэм. Выставкэдэ табяатай бүхы юумэнһээ нюдөө һалгаажа ядадаг байгааб. Совет хүнүүдтэй удаан хөөрэлдөөб. Эгээл тэндэ байхада Советскэ Союз тухай нютагайнгаа хүнүүдтэ үнэн зүбыень хөөрэжэ үгэхэ гэжэ шиидээ һэм. Тэрэ ябалгандаа Москва хүрэжэ шадаагүй бэлэйб. Мүнгэмни барагдашоо. Нигериин бэеэ даанхай гүрэн болон саеуу—1960 ондо эгээн түрүүшынхеэ СССР ошоһон байнаб.

...Эхэ нютагтаа бусажа ерэһээр Джозеф Куртис СССР тухай 12 статья бэшэбэ. Эгээн түрүүлэн нютагай газетэнүүд совет хүнүүдэй ажабайдал тухай үнэн зүб зүйл толилбо. Статья тушаа ехэхэн шууяан болоо. Тэрээн тухай олон зоной хөөрэлдөөн, арсалдаан гараба. Заримашуул Куртисые «улаан», «коммунист» гэжэ язаран нэрлэбэ.

— Энэ нэрэ намайе айлгадагүй,—гэжэ Джозеф хөөрэнэ.—Үшөө 1953 онһоо Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй бюллетеньнүүдые эдэбхитэйгөөр тараадаг байгааб. Тэрэ үедэ энээнэй түлөө шангахан зэмэ амасжа болохо байгдаа. Колонизаторнууд Нигеришгнаахан зэмэ амсажа болохо шадай хүдэлөөнэй хүгжэхэгүйн түлөө хамаг бүхы хэмжээ абадаг байһан бшуу. Тиин нэгэнтэ бэшэ полицитай нюур нюураараа уулзаха ушар бологдоо һэн. Теэд саг гээшэ хубилдаг юм ха юм. 1961 ондо би анха түрүүшынхеэ эб найрамдалай тала баригшадай Конгрессдэ Стокгольм ошоһон байнаб. Тиихэдэ Нигериһээ ганса хүн байһанби... Хойто жэлынь Москвагай хуралдаанда бидэ, нигериинхид, 11 хүн ошоо бэлэйбди.

1962 оной июниин 30-да бидэнэр эб найрамдалай Нигериин совет байгуулаа һэмди. Минии ороной эб найрамдалда дуратай хүнүүд иигэжэ нэгэдэһэн юм.

Намайе СССР-эй хани нүхэр гэжэ ходо нэрлэдэг. Энэнь тон зүб үгэ. Би совет хүнүүдтэй тогтооһон хани нүхэсэлөөрөө омгорходогби. Эб найрамдалые юунһээшье үнэтэйдэ тоолодог, амгалан байдалай түлөө атиршагүй шанга тэмсэл ябуулдаг совет хүнүүдтэ талархангүй яахабши. Советүүдэй орондо оло дахин ошооб. Бодото һайхан эрхэ сүлөөтэй энэ гүрэндэ ехээр дурлааб.

Саашанхи түсэб тухай хөөрэлдөөн болобо.

— Хэхэ ажал ехэ, ябахашье газар бии. Теэд сүлөө забда тон хомор. Һаяар би Нигери орон соогуураа ябажа, митингнүүдые эмхидхэхэ, эб найрмадалай тала баригшадай хүдэлөөн тухай, манай эб найрамдалай советэй ажал ябуулга тухай хөөрэжэ үгэхэ байнаб. Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй, тэдэнэй туһамаршадай харата муухай ябуулгын дэлхэйн арад түмэндэ хэды ехэ аюултай байһан тухайнь нютагаархиндаа хөөрэжэ үгэхэ ёһотойб. Тиихэдэ асари ехэ тэмсэл хэжэ байгаа Вьетнам тухай үнэн сэхыень баһа хөөрэхэ байхаб.

СССР ошохо хүсэлтэйб. Бүхы 15 республикаарнь ябадаг һаа ехэ һайн бэлэй. Советскэ Союз тухай ном бэшэхэ ашагүй ехэ материалнуудые суглууланхайб. Теэд СССР гүрэн угаа түргөөр ургана, гайхамшагта амжалтануудые туйлана, тиин суглууһан материалнуудни түргөөр хуушаршана,—гэжэ Джозеф Куртис хөөрэнэ.

Амгалан байдал хамгаалхын түлөө тэрэнэй тэмсэл хилын саана үндэрөөр сэгнэгдэдэг гэхэдэмни, Куртис иигэжэ харюусаба:

— Минии габьяа гэжэ балай юу байха һэм даа. Сэдьхэл зүрхэнэйгөө уряагаар ажал ябуулнаб. Минии һанахада, газар дэлхэй дээрэхи хамаг үнэн сэхэ хүнүүд дайнай аюулда эсэргүүсэн бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ ёһотой.

Ябаха дээрэм Куртис ротатор дээрэ барлагдаһан хуудаһа намда һарбайба.

— Уншагты. Манай эб найрамдалай советэй һүүлэй мэдүүлгэ гээшэ,—гэбэ.

Энэ мэдүүлгэ дотороо Нигериин эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэд Вьетнамдахи Американ зэрлиг муухай добтолгые эрид шууд буруушаана.

Е. КОРШУНОВ.
(АПН-эй тусхай корр.)

Лагос.

2. Танилсагты: Дари Шарлаевна Цыбикова*)

Сэнхир хадануудтахи уулзалганууд

ОРЛИГОЙ АЭРОПОРТ хадаа дээрэ юм. Эндэһээ аймагай түб тосхон альган дээрэхидэл тодохоноор харагдана. Юрын лэ тосхон даа. Урданай танил болоһон үзэгдэл: шэнэ гэрнүүд һубарилдана, эндэ тэндэ шэнэ барилгануудай модон сомогдонхой хэбтэнэ... Тайга соо «түөригдэшэһэн» дайдын захын тосхон гэжэ хэншье хэлэхэгүй. Ганса ой модоор бүрхөөгдэһэн дутын хаданууд, хүнине шобто үлеэһэн хуурай һалхин холын хойто зүг тухай һануулна.

...Партиин райкомой секретарь Норбо Цыренович Нимаевтай хөөрэлдэнэбди.

— Түрэл совет засагайнгаа 50 жэлэй ойдо ажалай бэлэг бэлдэхынгээ хажуугаар, эмхидхэлэй худэлмэри үнгэргэнэбди,— гэжэ Норбо Цыренович хэлэнэ.—Орлигой дунда һургуулида хизаар ороноо шэнжэлэлгын музей нээхэмнай, залуушуулай хүсөөр түхеэрэгдэһэн амаралтын парк соогоо табихаяа агууехэ Ленинэй гранит дурсэ захяабди... Тиихэдэ манайшни Аха нютаг арад зоной засагай түлөө тэмсэлдэ элэбхитэй-гээр хабаадалсаһан хүнүүдээр баян юумэ.

— Энэ асуудалаар һонирхоо хадатнай Ахада суута Каландаришвилиин отрядай ерэһэн тухай Дымбрен Арданович Мунконов хөөрэжэ үгэхэ, түрүүшын колхозуудые эмхидхэлгэдэ хабаадагшад Белигтэ Балданович Никифоров, Дари Шарлаевна Цыбикова, Даша Шоенович Сыренов гэгшэдээр уулзаа хадатнай һайн ха бэлэй.

Би Дари Шарлаевнатай тэрэ үдэшэ Культурын байшан соо уулзашабаб. Тэндэ һайндэрэй оршом байдалда бэеэ хүсэһэн Орлигой залуушуулда түрүүшын паспорт барюулгада зорюулагдаһан вечер боложо байгаа һэн. Амаршалагшадай нэрэнүүдэй дунда Дари Шарлаевнагай нэрэ дурдагдаба. Ендэр дээрэ саб гэмэ бэетэй, сэхэ харасатай, урихан шарайтай эхэнэр гаража, үгэ хэлэжэ эхилбэ. Би Цыбиковае урдань хараагүй аад лэ юунэдэшьеб даа тэрэниие наһатай хүн гэжэ һанаһан хадаа мүнөө тоб гэмэ тодоор ярижа байхадань аргагүй баярлабаб.

Уланшьегүй бидэнэр Дари Шарлаевнатай өөрынь тэр тээшэ алхалжа ябабабди.

...1926-дахи он. Холын Ахадашье шэнэ сүлөөтэ ажабайдалай амисхаал үлэр ерэхэ бүри улам сортоотойгоор сохилно. Арбан найматайхан басаган Дари Цыбикова Орлигой сомоной Соведэй түрүүлэгшээр һунгагдана. Ахынхид үе заяанайшье иимэ юумые үзөөгүй бэлэй. Тугалай бэлшээриһээ саашаа гаража үзөөгүй басаганай «ноён» болоһониие дуулахадаа нэлэ үндэр наһатай үбгэнэй «сал хубилжа, сагаагаар эрьебэ» гэжэ гайхан тагнан һууһаниинь һанагдана. Теэд Дари Цыбикова дээдэ тушаалда ябахадаа толгойгоо дээрэ үргэн, нютагтаа эрхэ сүлөөтэ шэнэ ажабайдал байгуулхын түлөө элэбхитэйгээр оролдоо юм.

Тиихэдэ нютагай басаганай үндэр тушаалда ороһониинь гүнзэгы удха шанартай байгаа. Ахынхид энэ жэшээ дээрэ үгытэй ядуу зоной тэгшэ эрхэтэй болоһониие бодотоор хараа бшуу. Гансал баяшуул дээгүүр-доогуур һоб-һаб гэлдэн, хоб жэб зөөжэ, шэнэ ажабайдал тээшэ эрмэлзэһэн залуушуул тухай элдэбын үгэ хүүр гаргагша бэлэй. Залуушуул тухай «үһөө тайраашан, үмдөө үргэлөөшэн, үнгэ зүһөө хубилаашан» гэжэ тэдэнэр энеэлдэгшэ һэн.

Нэгэтэ, 1927-хи оной хабар Дари Цыбиковае Ахын комсомолшуудай ячейкын секретарь Аюшеев урижа, «шинии мүнөө болотор комсомолой гэшүүн болоогүй ябаһаншни гайхалтай» гэбэ. Тэрэ үдэщэнлөө Дари, Сэрэн дүүтэйгээ хамта комсомолой гэшүүн болоо һэн. Тэрэ сагһаа хойшо нийтын ажал бүришье ехэдэбэ.

Хамтын ажахы тухай суурхан холын Ахашье хүрэжэ ерэбэ. 1929-дэхи ондо Ахын эдэбхитэд коммуна эмхидхэхэ гэжэ шиидэбэд. Тиин Жахана нютагта «Улаан ошон» нэрэтэй коммуна «түрэбэ». Дари, Сэрэн Цыбиковтан коммунын гэшүүд болобо.

Теэд дайсадшье миин һуубагүй. Тэдэнэр бүхы хүсөөрөө эсэргүүсэн, хорото хэрэгээ хэжэ, һэмээхэн могой шүдөө харуулагша бэлэй. Эндэ тэндэ гэнтэ партиин гэшүүнэй гү, али комсомолшын гэр шаташаха, коммунын һарлагууд хоротожо үхэшэхэ... Тиихэдэ хошуунай ревкомой түрүүлэгшэ Рэгзэн Асдунаев «ангиин дайсадые» бэдэрэн, Ахын голоор һуни үдэргүй харайлгахань бүри үлүүтэхэ.

— Һуни гансаараа ябахаяа айнагүй гүш,—гэжэ Асдунаевта нүхэдынь ганса бэшэ хэлэгшэ бэлэй. «Дайсанһаа айжа гэртээ шэбээлжэ һуугаа хадамнай саашадаа юун болохоб» гэжэ Рэгзэн энээниие дуулахадаа сухалаа хүрэдэг һэн. Теэд энэл Асдунаев өөрөө хорото дайсан байһаниинь хожом элирээ юм. 1931 ондо март һарада Ахада Совет засагые унагааха хүсэжэ, урданай баяд ноёд үймөө татаба. Үрбагшадые... хошуу ревкомой түрүүлэгшэ ябаһан Асдунаев толгойлбо.

Бандидууд коммунистнууд, комсомолшуудые, совет засагай эдэбхитэдые хюдаха гэһэн түсэб табиһан байгаа. Эгээ түрүү Балагат нютагай избач Лопсон Цыренов тэдэнэй гарта гэнтэ оробо. Дайсад Лопсониие харата муухайгаар алаа юм. Удаань Балагадта эмхидхэгдэһэн «Ким» колхозой түрүүлэгшэ Дариин дүү Сэрэниие мэхэлжэ бариад, хүйтэн амбаарта хааба.

Тэдэнэр «үглөөнэй наранаар алахабди шамайе» гэжэ Лопсондо хэлэһэн байгаа. Үхэлөө хүлеэжэ һууһан Лопсониие өөрынь эхэ Дулма абарба. Энэ эрэлхэг зурхэтэй эхэнэр һуниин хабхарта һэмээхэнээр харуулшанай хажуугаар гүлгажа, амбаарай үүдые һүхөөр һэндэжэ, хүбүүгээ сүлөөлбэ. Лопсон саһан дээгүүр хүл нюсэгөөр тэрьедэһэн юм. Удангүй үймөөнэй гал сарагдаба.

Тэрэ үедэ Дари Шарлаевна Бурэн голой сомоной «Улаан гэрые» даажа байгаа. Дари сугтаа хүдэлмэрилдэг хани басагадаараа—эмшэлэгшэ Полина Хамганова, сапитарка Сурэн Жамбалова хоёртой Ахын бүхы айл нютагуудаар ябажа, соёл болбосоролой, гэгээрэлэй хүдэлмэри ёһотойгоор үнгэргэһэн байха. Тэдэнэр нютагаархинаа үзэг бэшэгтэ һургахаһаа эхилээд, гэр соогоо яажа ариг сэбэрые сахихаб, яажа хубсаһа хунараа угаахаб гэжэ заажа үгэдэг бэлэй.

«Улаан гэрые» эрхилжэ байтараа Дари Шарлаевна Бурэн голой сомоной түрүүлэгшээр һунгагдаба. Нигэжэ Ахын ёһотой эхэнэр бүхы хаба шадалаа, бүхы наһаяа нютагтаа шэнэ ажабайдал бэхижүүлгэдэ зорюулһан байна. Тиин удаань Дари Шарлаевна «Соёл хүбисхал», «Улаан малшан» гэжэ колхозуудай түрүүлэгшээр, Эсэгэ ороноо хамгаалгын хэсүү үедэ Сорогой сомоной Соведэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилөө.

Мүнөө Дари Шарлаевна амаралтада гаранхай, гэбэшье Ахын аймагай лесничествын партийна эхин организациин секретаряар хүдэлмэрилнэ. Иимэл хүн даа Ахада Совет засагые бэхижүүлэгшэдэй нэгэн Дари Шарлаевна Цыбикова.

...Минии газаа гарахада бүришье орой болошоһон байба. Долоон үбгэд шанха орой дээрэмни ялалзана. «Нам тухай бэшэһэнэйшье хэрэггүй; харин шэнэ ажабайдалай түлөө элэбхитэйгээр тэмсэһэн нүхэдүүд тухаймни бү мартаарай» гэжэ Дари Шарлаевнагай хэлэхэн минутын урда тээ хэлэһэниие һанан, һуниин Орлигой үйлсөөр алхалбаб...

Үгы, тэдэнэрэй нэрэ, обогуудые мартахагүйбди. Тэдэнэр: Белигтэ Никифоров, Лопсон Марзаев, Мэдэгмаа Гармаева, Аюр, Дамба Ендоновтон, Гомбожаб Хандыев, Сэдэн, Должид Шагдуровтан—бултадаа коммунизм байгуулжа байгшадай жагсаалда алхалалсанад.

К. ИЛЬИН,
манай корр.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

* Эхиниинь манай газетын майн 8-най номерто.

ЗУРГАА НАҺАТАЙҺААНЬ ҺУРГУУЛИДА БЭЛДЭХЭ

РСФСР-эй Гэгээрэлэй министрэй орлогшо Л. К. ПЕТРОВА хөөрэнэ

Куйбышевска областиин 6 наһатай үхибүүдэй 90 процентнь нэгэдэхи класста һуралсаха бэлэдхэл хүүгэдэй саадуудһургуулинуудаар гарадаг. Түс областиин арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй дүй дүршэлые РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын коллеги заседани дээрээ зүбшэн хэлсээ. Энэнэй дүй дүршэл тушаа хөөрэжэ үгэхыень РСФСР-эй Гэгээрэлэй министрэй орлогшо **Л. К. Петровае** ТАСС-ай корреспондент гуйһан байна.

— Бүри хэдэн жэлэй урда тээ Воронежско, Оренбургска, Липецкэ, Кировскэ областьнуудай хүүгэдэй, саадуудай хүмүүжүүлэгшэд, һургуулинуудай багшанар 6 наһатай үхибүүдые һургуулида ороходо бэлдэжэ эхилһэн юм... Энэ талаар Куйбышевска область дотор илангаяа ехэ юумэн хэгдэнэ.

Иимэ бэлэдхэл яахадаа хэрэгтэй болоһон байгааб. Ушарынь иимэ юм: зарим үхибүүд һургуулида ороходоо урид оюун ухаагаа гүйлгэлгын талаар зайлашагүй дадал дүршэлтэй болоогүй шалгагдаагүй.

Энээнһээ уламжалан, 1-дэхи класай багшанарта бэрхэтэй ушар тохёолдодог—түрэлхидэйнь урдашалан бэлдэһэн үхибүүдые барин татаха, бусад заримашуулда даб дээрэхи юумэ ойлгуулха гэжэ илангаяа ехээр оролдодог байна. Энээн дээрэһээ үхибүүдэй хэшээлдээ дура, абьяас багатай болодог ушаршье үзэгдэнэ.

Тиимэл ушарһаа 6 наһатай үхибүүдые барандань һургуулида ороходоор бэлдэхэ шухала болоһон. Хото городуудта хүүгэдэй саадуудаар дамжуулан, иимэ хүдэлмэри хэжэ болохо юм бэзэ. Түсэбтэ табан жэлэй һүүл тээшэ бүхы үхибүүд барандаа шахуу хүүгэдэй саадуудта ябадаг болохоор харагдаанхай. Районууд, хүдөө тосхонуудта иимэ хүдэлмэри һургуулинуудаар дамжуулан, ябуулбал, зохисотой байха гэжэ һанагдана.

Куйбышевска областиин арадай гэгээрэлэй таһаг бүри 1964 ондо һургуулиин наһа гүйсөөдүй үхибүүдтэ зорюулжа, хахад часай 144 хэшээл үнгэргэхэ программа зохёоһон байгаа. Зарим районуудта иимэ хэшээлнүүд намартаа, бусад заримандань—жэлэй тэнгһээ хойшо, нүгөөдүүлдэ—ерэхэ жэлэй апрельһээ үнгэргэгдэхэ. Гэртээ үншажа һураһан үхибүүд хэшээлнүүдтэ ябахагүй.

4-дэхи классуудые дүүргүүлһэн багшанар, тайлбарилан хэлэбэл, 6 наһатай үхибүүдые һургуулида ороходонь һургаха багшанар тэдэ үхибүүдтэ заадаг гуримтай. Зарим ушарта иимэ хэшээл аха классуудай һурагшад, багшанар-пенсионернүүд гү, али түрэлхид үнгэргэдэг байна. Багшанар неделидээ 2 дахин, үдэрэй тэн багта, зургаан наһатайшуулые һургуулида урижа эрүүлдэг. Тэдэ үхибүүд коллектив дотор хүдэлмэрилхэ дадал олодог, ухаагаа гүйлгэжэ һурадаг, үгэ хэлэжэ дүршэдэг, карандаш гартаа хайшан гээд бариха, дуу дуулаха, зураг зурахые заалгадаг байна. Хахад часай хэшээлэй үедэ элдэб туршалгануудые хэхынгээ забһарта заабариин ёһоор наададаг, ульгэрнүүдые шагнадаг юм. Багшанарайнгаа үгэһэн даалгабари үхибүүд ехэ абьяастай, дуратайгаар дүүргэдэг. Хүүгэдэй саадуудай хүмүүжүүлэгшэд хүдэлмэреэ иимэл гуримаар эмхидхэдэг байна.

—Багшанарай, хүүгэдэй саадуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, түрэлхидэй хамтын хүсэлэлгөөр лэ һургуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлые хүмүүжүүлгын асуудал шиидхэгдэжэ шадагдаха. Хүнэй абари занай өхи захань табан наһатай боложо ябаха үеэрнь бүридэдэг шуу.

Долоо наһа хүрэтэрхи үхибүүдые хүмүүжүүлхын тула түрэлхидтэнь шухала заабари, зургаан наһатайшуултай хэшээл үнгэргэхэ методическа зүбшэлнүүдые, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые зохёон гаргаха шухала. Һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдые хүмүүжүүлхэ педагогикын курса багшанарай институдуудай, училищинуудай һуралсалай түсэбүүдтэ оруулагдаха байха гэжэ һананаб.

„БАЙГАЛАЙ" БАРИЛГАШАД

Дулаарха саг болоһоншье һаа, хойто һарьдаг үндэрнүүдһээ хүйтэн амисхалаар үлеэжэ, дулаалжа хүбсалаагүй һаа, дааража хабшаганажа байхаар. Утаата-Далахай нютагнай далайн нюруунһаа мянга холо гаран метр үндэр дээрэ газарта, Саянай сарьдаг үндэрнүүдэй хормойдо оршоно ха юм. Тиимэһээ эндэмнай убэлынь утан зуниинь богони.

Иимэ нютагта малайнгаа үбэлэй байрануудые өртээнһээ бэхэлгүйдэ аргагүй. Захааминай аймагай «Байгал» колхоздо Цыбикжап Ринчинович Дымпиловэй дааһаг 6 хүнһөө бүридэһэн барилгашадай бригадынхид, үбһэ хуряалгаһаа бэшэ сагта, ходол барилга, заһабарилга хэжэ, малай гүүртэ, отаранууда ябажа байдаг. Нёдондо эдэ барилгашад тугалай типовой байра, культбазын хоёр байшан шэнээр бариһан, хуушан олон байрануудые һэльбэн заһаһан байгаа. Мүнөө жэлэйнь түсэб бүришье ехэ. Мүнөө Хэпзэхэн гэжэ газарта тугалай байрын торхо бодхожо дүүргэхэ дүтэлөөд байнхай. Энэ байрала дүүргэһэнэй һүүлдэ өндэхи үнеэдэй байрые һэльбэн заһаха. Удаань Харганта гэжэ газарта 120 һубай үнеэдэй байха байра шэнээр бариха түсэбтэй.

Үсөөн хүнтэй бригадада өнэмнай горитойхон хүдэлмэри. Бригадынхид барилгын модо өөһэдөө отолдог, таллуулдаг, зөөдэг.

Коммунист нүхэр Дымпилов бригадынгаа хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Үдэрэй даалгабари хододоо үлүүлэн дүүргэгдэжэ, барилгашад магтаалда хүртэжэ байдаг. Цыбикжап Ринчинович барилгашадай бригадираар арба гаран жэлдэ хүдэлжэ, ажалаа эмхидхэлгэшье, өөрөө дархашье хэхэ талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Оролдосотой шударгыгаар ажалладаг хадань үнгэрэгшэ жэлдэ колхозынь Москвада, Арадай ажахын түйлалтануудые харуулһан выставкэдэ эльгээгээ һэн. Партиингаа XXIII съездын шиидхэбэринүүдэй харюуда бригадын барилгашад бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) бригадир Ц. Р. Дымпилов, бригадын гэшүүд Б. Л. Ламаев, Н. Т. Батуев гэгшэд тугалай байрын үүдэнэй дээдэ хүндэлэбшэ тааруулжа байна.

Ц. ДОНДОКОВ.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Спорт

УҺАН ДЭЭРЭ

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр хэзээ хэзээнэйхиһээ дулаан боложо. хотымнай ажалшад хүгшэн, залуугүй тазаагуур ябажа сэнгээ. Тэдэнэрэй олонхидынь Үдэ, Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр онгосоор ябажа сэнгэхэеэр гэр бүлөөрөө уһанай станцида ерэжэ, онгосонуудые абана. Үшөө тиихэдэ үнгэрэгшэ амаралтын үдэр уһанай станциин нээлгэдэ зорюулагдаһан һайндэр болоһон.

Мүрысөөндэ хамтадаа 67 спортсменүүд хабаадалсахаар ерэһэн байна. Уданшьегүй бүхы онгосонууд һайндэрэй жагсаалда жэрылдэн гаража ерэнэ. Эгээн түрүүлэн байдаркаар бэеэ һоригшод урилдаанда табигдана. Эндэ хүдэлмэришэн Геннадий Меркулов бултаниие ахижа, фиништэ хүрэжэ ерэнэ. Тэрэнэй сагынь 2 минута 01 секунда. Энэнь спортын нэгэдэхи разрядай нормоһоо дээшээ юм. Энээнэй удаа, мүн лэ энэ онгосоор хоёр хоёроороо урилдагшад соноһоо таксомоторно паркын газаар юумэ шэрээгшэ В. Коростин, Зүүн-Сибириин технологическа институдай студент А. Абрамов хоёр бусадай дундаһаа шалгарна.

Каноэ онгосоор нэгэ нэгээрээ, хоёр хоёроороо урилдагшадай дундаһаа В. Никипелов, Л. Кубиевский, П. Будунов гэгшэд эрхимлэһэн байна.

Игэжэ түрүүшын мүрысөөн эхилжэ, зунай спортын хаһа нээгдэбэ.

Б. ЗИНЕВИЧ,
Ю. ФИЛИППОВ.

Японой социалис партиин буруушаал

ТОКИО, майн 16. (ТАСС). Японой Йокосука гэжэ порт худар уһан доогуур ябадаг американска атомна онгосын орохоёо байһые Японой социалис парти эрид буруушаана. Үсэгэлдэр Японой правительстводо энэ партиин барюулһан мэдүүлгэ дотор тиимэ буруушаал хэгдээ. Уһан доогуур ябадаг американска атомна онгосонуудай Японой портнууд худар ородог ябадал юу харуулнаб гэхэдэ, Японой правительство вьетнам арадта эсэргүү ээрхэг түримхэй дайндань США-тай нүхэсэжэ байһаниинь элирнэ гэжэ социалис парти мэдүүлнэ. Социалис парти уһан доогуур ябадаг США-гай атомна онгосонуудай бааза болгожо, Японой портнуудые тохёолдуулхагүй тухай эрилтэ правительствын урда табяад, олониитын буруушаалай тэмсэл ороной бүхы демократическа эмхинүүдтэй хамта дэлгэрүүлхээр эрид шиидэнхэй байһан тухайдаа мэдүүлбэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ЭРХЭ СҮЛӨӨГЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

АНГЛИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Англиин худалдаа наймаанай флодой морягуудай ехэ забастовко боложо эхилээ. Иимэ оуһалгаан һүүлэй 55 жэлэй турша соо үзэгдөөгүй юм. Морягуудай национальна профсоюз иимэ забастовко хэхэ гэжэ 65 мянган морягуудай үмэнэһөө шиидхээ. Энэнь недели сооxи хүдэлмэриин сагые хороолгохо, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ гэһэн хуулита эрилтэнүүдээ хангуулхын түлөө эдэнэй бүри эршэмтэй шангаар тэмсэдэг болоһоной гэршэ мүн. Энэ шиидхэбэридэнь нүлөөлхэ гэжэ судн анууд ай өөдһөө, ажалай министрһээ гадна, Англиин премьер-министр Вильсоншье һэдэһэн байна. Худалдаа наймаанай флодой морягууд забастовко соносхоходоо правительстводоо, бүхы орондоо эсэргүү ябуулга хэнэ гээшэ гэжэ Вильсон баталан мэдүүлбэ.

КАНАДА

ОТТАВА. (ТАСС). Канадын газетэнүүдэй тодорхойлһоной ёһоор, Комгон далайн эрье шадархи Канадын эгээн ехэ порт болохо Ванкувер гэдэг һаядаа ехэ хүлгөөтэй байна. Энэ хотын коммунальна ажахын 1500 хүдэлмэришэд салин хүлһыень дээшэлүүлхэ эрилтэтэйгээр недели соо буһалгаалжа байнхай.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ. (ТАСС.) Франциин Сен-Назер хотодохи (Доо до Луар департамент) прибор бүтээдэг «Монтуар» гэжэ заводой буһалгаалан бодоһон хүдэлмэришэд харьяата предприятияа ээлжэ үргэлжэлһөөр. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай эрилтыень предприятиин эзэдэй харахаяа эрид арсаһанай һүүлээр иимэ түхэлтэй тэмсэл хэжэ захалһан байна.

Предприятиин территориһоо гаража ошохыень буһалгаалан бодогшодто заводой дирекци дурадхаба. Теэд, эдэ хүдэлмэришэд тэрэ дурадхалыень абахаяа буруушаагаад, заводой территориһоо гаража ошохоёо арсаһан байна. «Ямаршье баша мэхэдэ орохогүйбди, өөһэдынгөө тэмсэлые ялалтадань хүргэтэрөө үргэлжэлүүлхэбди»—гэжэ заводой профсоюзай организациин хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлбэ.

ТУРЦИ

АНКАРА. (ТАСС). Американска сэрэгэй үйлэдбэринүүдтэ ажалладаг Турциин хүдэлмэришэдэй профсоюз забастовко хэхээр шиидхээ. Анатолийска агентствын корреспондентдэ профсоюзай түрүүлэгшэ Четин Сояк игэжэ мэдүүлбэ: ажалай хэлсээ баталхаяа, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай хүдэлмэришэдэй эрилтые хангахаяа американцуудай арсаһанһаа уламжалан иимэ шиидхэбэри абтаһан байна.

УРДА ВЬЕТНАМДАХИ БАЙДАЛ

ХАНОЙ, майн 16. ТАСС-ай корр. Е. Кобылев игэжэ дамжуулба:

Урда Вьетнамһаа абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Да-Нанг город дээгүүр дайсанай самолёдууд таһалгаряагүй элинэ, буугай һүрэхэ абяан нэернэ. Да-Нангда байдаг, буһалгаалан бодоһон нэгэдэхи армейскэ корпусой сэлдадууд эсэргүүсэн бодоһон городые дарахын тула хархис премьер Нгуен Као Ки гэгшын эльгээһэн далайн ябаган сэрэгэйхидэй добтолгые гэдэргэ сохижо үргэлжэлһөөр. Далайн ябаган сэрэгэйхид үсэгэлдэр үдэ багта Да-Нанг худар добтолон ороод, городой радиостанциие, нэгэдэхи армейскэ корпусой штабые эзэлээ. Үдэшэлэн тээшэ бүхы город дотор баррикаданууд эмхидхэгдээ. Городые хамгаалагшадай дунда студентнэр, буддистнууд бии. Эдээндэ армиин нэгэдэхи корпусой командовани буунуудые үгэһэн байна. Нгуен Као Ки гэгшын засагаархидай ябуулгые буруушааһанай тэмдэг болгон, үдэшэлэн орой Да-Нангын хүн зон үлэсхэлэн соносхоо. Правительственна ВВС-эй «Скайрейдернүүд» гэрэлтүүлдэг авиабомбонуудые парашюдта шагтагалаад, бүхэли һүниндөө город дээгүүр хаяба.

Вертолёдуудта һуулгажа эльгээгдэһэн, Сайгоной сэрэгүүдэй далайн ябаган сэрэгэй отряд Гуэ-Да-Нанг хоёрой хоорондохи Хайван гэжэ шэлэ дээрэ хоргодоо. Гуэгэй радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Да-Нангые хамгаалагшадта туһалхаяа ошожо ябаһан Гуэгэй сэрэгүүдэй, дайсанай отрядай хоорондо тулалдаан болоһон байна. Правительственна сэрэгүүдэй нэгэ вертолёт унагаагдаа. Да-Нангын буһалгаалан бодогшодые бүрин дэмжэдэг тухайдаа хархис сэрэгүүдэй нэгэдэхи, хоёрдохи дивизинүүдэй командовани мэдүүлээ гээд Гуэгэй радио мүн лэ мэдээсэбэ.

Гуэ хото Да-Нангын жэшээгээр обороно хэхээр бэлдэжэ байна. Энэ хотодо нэгэдэхи дивизиин полк оруулагдаа, нэгэдэхи армейскэ корпусой ябаган сэрэгэй, танкова подразделенинүүд аэродромые эзэлээ. Хархис сэрэгүүдэй нэгэдэхи ябаган сэрэгэй дивизи хотын революционно комитедэй политическэ хиналта доро оробо. Урда Вьетнамай буддистнуудай дунда элитэ мэдээжэ болоһон Тхить Чи Куанг тэрэ комитедэй гэшүүдэй нэгэн болоно гэжэ энэ үглөөгүүр Гуэһээ абтаһан мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Да-Нангһаа урдуур байдаг Хойан гэжэ хото буһалгаалан бодоһон городуудай талада оробо. Майн 16-най үглөөгүүр Да-Нангын, Гуэгэй буһалгаалан бодогшодые дэмжэжэ байһан тухайдаа Хойан хотын радио мэдээсээ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: ВЛКСМ-эй XV съездын нээгдэһэн тухай мэдээсэл: «Хүдэлмэридөө ленинскэ ёһоор гурим нэбтэрүүлхэ» гэһэн түрүү бэшэг; ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: А. У. Хахаловай «Амжалтатай, бэлэдхэлтэйгээр угтаха» гэһэн статья; А. Шишмаревой «Хүн бэеэ олоно...» гэһэн корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: Е. Эйдукайтисай «Шэнэ юумэн игэжэ захалдаг...» гэһэн статьягай үргэлжэлэл; хилын саанахи һонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: республикын һонинууд.

Унагаагдаһан самолёдуудай тоо улам нэмэнэ

ХАНОЙ, майн 16. (ТАСС). Хойто Вьетнамай зенитчигүүд Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай дайда руу добтолон ороһон американска хоёр самолёдые майн 13, 14-дэ буудажа унагаагаа. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, тэдэнэй нэгэниинь Нге-Ан провинцида, нүгөөдэнь — Куанг-Бинь провинцида унагаагдаа. 1964 оной августын 5-һаа хойшо Хойто Вьетнам дээрэ дүн хамта 1048 американска самолёдууд унагаагдаһан байна.

БОКС СПАРТАКИАДЫН УРДАХАНА

«Труд» бүлгэмэй спортын ородондо «Буревестнигэй» спортсменүүд түрүү һуури эзэлхын түлөө хоорондоо боксоор мүрысөө. Рингдэ гараһан хүнгэншэг бэетэй боксернууд Буртонов Сандуев хоёр наадажа, тэндэ суглараагшадай анхаралые татана. Эндэ багшанарай институдай студент Буртонов шүүжэ, командадаа очко асарба. Мүн энэ шэгнүүртэн соноһоо Зүүн-Сибириин технологическа институдай студентнэр, аха дүү Галимовтан боксын һайн техникэ харуулаа.

Николайнь Федоровые (хүдөө ажахын институт), Владимирынь Марковые шүүжэ, бултанай зүгһөө һайшаагдана.

Хүнгэн шэгнүүртэд—технологическа институдай студент Улымжиев. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ институдай студент, СССР-эй спортын мастер Бадмаев хоёрой хоорондо эгээл һонирхолтой наадан болоо. Юуб гэхэдэ, наадaнай нэгэдэхи раундда Улымжиевынь бэрхээр добтолжо, нүхэрөө очкогоороо шүүһэн байгаа. Харин мастерынь, хоёрдохи раундын захалан сасуу, Улымжиевэй муу хамгаалгые һамбаашалан, һайн добтолго хэхэдэнь, судьянар наадыень болюулжа, Бадмаев шүүбэ.

Мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр залуушуулай дунда болоһон наадан да хүдөө ажахын институдай команда шалгаржа, нэгэдэхи һуури эзэлнэ. Тиихэдэ эрэшүүлэй хоорондо болоһон мүрысөөндэ баһал гоё һайхан наадан харуулагдажа, бултаниие һонирхуулна. Зүүн-Сибириин технологическа институдай студент Шобонов Алимасовтай рингдэ гарахадаа яһала һайн техникэ харуулжа байгаад наадажа шүүбэ. Эгээл һүүлдэ хүндэ бэетэй боксернууд Имесхенов Мостипан хоёр наадаа. Зүгөөр, эдэ хоёрнай боксын бирагүй техникэтэй дээрэһээ, һали-боли наадахаяа һанана. Эндэ Имесхеновынь нүхэрөө шүүһэн байна.

Буряадай спортсменүүдэй спартакиадын урда тээ үнгэргэһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай команда эрхимлэжэ, дамжуулгын кубок, грамота абана. Зүүн-Сибириин технологическа институдай команда хоёрдохи һуури эзэлээ.

Г. НИКИТЕЕВ,
мүрысөөнэй главна судья.

ОАР. Эндэ нээгдэһэн совет номуудай выставкэ Каирай хүн зоной дунда ехэ һонирхол үүсхэнэ. 900 нэрэтэй номуудай экспозици гурбан хуби: политика, техникэ, хүүгэдэй литература гэһэн разделнүүд болгогдон хубаагдана.

КПСС-эй XXIII съездын материалнуудтай стенд, тэрэшэлэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй Советскэ Союзай правительственна делегациин ОАР айлшалан ерэлгэдэ зорюулагдаһан литература гол разделынь болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкые хүн зон хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора — 38-42, зам. редактора — 35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный — 48-89, 33-61, корректорская — 35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации — 34-05 и переводов — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-01660. Зак. № 473.